Ramazan 1440

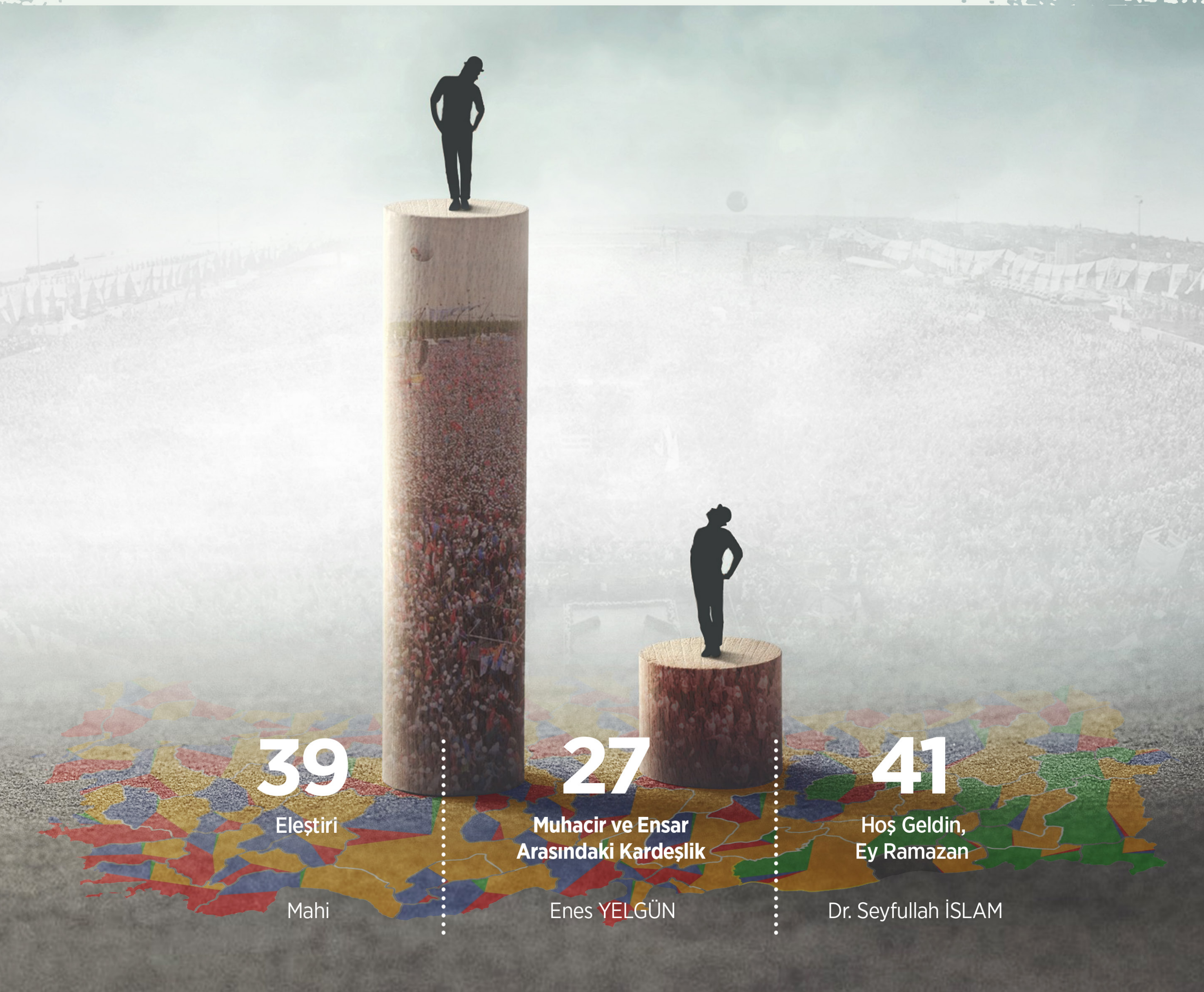
tevhid

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı müjdele!" (39/Zümer, 17)

AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ | MAYIS '19 | YIL: 8 | SAYI: 82 | FİYATI: 9₺ | ISSN: 2148-4635

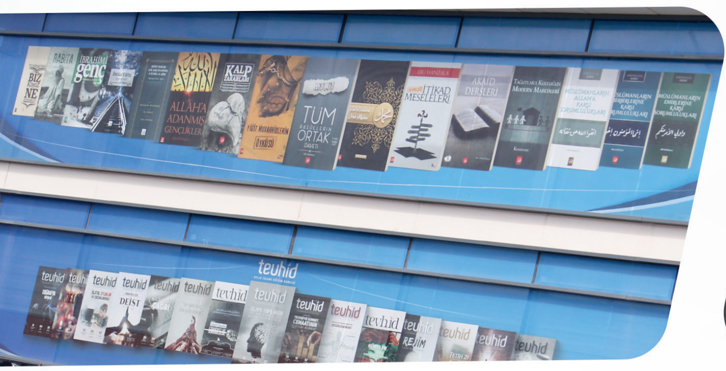
HASBİHÂL' 04

31 MART SEÇİMLERİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?

ANKARA'DA YENİ MESCİDİMİZ AÇILDI

ADRES VE İLETİŞİM | +90 543 225 50 48

Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA

EDİTÖR

بسم الله الرحمن الرحيم

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakatuhu

Hamd olsun, Rabbimiz lütfetti ve bir Ramazan'a daha eriştirdi bizleri. Bu demektir ki Allah (cc), arınmamız, ıslah olmamız ve imani bir canlanma yaşamamız için yeni bir fırsat sunacak bizlere. Bu fırsatı El-Fettâh isminin bir tecellisi olarak düşünebiliriz. Yüce Allah, bu ayda muhtaç olduğumuz tüm hayır kapılarını açıyor. Arınmak isteyenlere tevbe kapısı, cennet isteyenlere Reyyan kapısı, kötü alışkanlıklardan muzdarip olanlara şeytanların zincire vurulma kapısı, iyilik ve takva yarışında öne geçmek isteyenlere başarı kapısı... İhtiyaç duyduğumuz rahmet kapılarının açılması çok yakın...

Peki bu hayır kapılarına varabilmek için ne yapmalıyız? Bizi manevi olarak yoran su-i amellerimizi belirlediğimiz gibi eksikliğini hissettiğimiz şeyleri de belirlemeli, Ramazan'a ihtiyaçlarımızın farkında olarak girmeliyiz. Rabbimizin açtığı sayısız rahmet kapısından hangisi önünde duracağımıza, sözlü ve fiilî duayla hangi kapıyı zorlayacağımıza dair bir program belirlemeli, bununla da bu ilahi lütfu elde etmeyi hedeflemeliyiz.

Bu ay Halis Hocamız, mübarek Ramazan ayına dair yaptığı nasihatin ardından yine sizden gelen soruları yanıtladı. Rabbim ecrini fazlası ile versin. Sorular şöyle:

- *"Âlimler için kullanılan 'Âllame-i Cihan (cihanın en çok bilgili olanı), Feridu'l Zaman (zamanın biriciği), Şeyhu'l İslam (İslam'ın şeyhi), Bediüzzaman (zamanın benzersizi), Kâdı'l Kudat (kadılar kadısı)' vb. lakaplar İslami açıdan doğru mudur?"*

- *"Kıymetli hocam, bu ayki yazınızda 31 Mart seçimlerini değerlendirebilir misiniz?"*

- *"Hocam, tevhidi kabul eden birçok kardeşimiz, ilk zamanlarda çevresine karşı çok öfkeli ve hikmetsiz davranabiliyor. Sonra pişman oluyor. Bu durumun önüne geçmek için neler yapabiliriz?"*

- *"Hocam, 'Yaptığınız her hizmet, bir öncekinin devamı ve bir sonrakinin hazırlığıdır.' sözünü çok duydum sizden. Bu sözü biraz daha açabilir misiniz?"*

Hocamızın itikad, amel ve menhece dair bizlere sunduğu bilgiler ile beraber, diğer hocalarımızın yazılarını da sizlere sunmaya devam ettik. Anlayıp amel etmek ümidi ile.

Siz kardeşlerimizden ricamız, Rahmet ayı olan Ramazan'da başta Hocamız ve esaret altındaki kardeşlerimiz olmak üzere yeryüzünün bütün Müslimlerine ve mazlumlarına dua etmeyi ihmal etmeyelim.

"Allah'ım, bu Ramazan'ı biz muvahhid kulların için fetihler, zaferler, müjdeler ve sevinçler ay'ı kıl. Hocamızı ve yeryüzünün tüm mazlumlarını rahmet ayında genişliğe kavuştur, kavuştur da böylece gözlerimizi aydın kıl. Yeryüzünün zalim tağut ve müstekbirlerini de bu ayda perişan et, ordularını dağıt, onları temellerinden sars ve onları yerin dibine batır, Allah'ım." Allahumme âmin.

Affolunmuş olarak Ramazandan çıkmamız temennisi ile...

Selametle kalın.

Editör

tevhid

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Abdullah DEMİR

Yayın Türü
Yaygın Süreli

Reklam ve Abonelik
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

Adres
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120
34212 Bağcılar/İSTANBUL

Abonelik
0 (545) 762 15 15

Yazışma Adresi
Abdullah DEMİR
Güneşli Merkez Postane P.K. 51
Bağcılar/İSTANBUL

Basım
Mavi Ay Ofset, Litros yolu 2. Mat. Sit.
Giriş kat 1BF2 Topkapı/İSTANBUL
0 (212) 613 47 65

Dergi içerisinde yer alan
yazılardan ilgili yazar mesuldür.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Satış Noktaları, Tevhid Kitabevi
İstanbul : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120/A 34212 Bağcılar/İSTANBUL 0 545 762 15 15
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA 0 543 225 50 48
Diyarbakır : Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A 21090 Bağlar/DİYARBAKIR 0 543 225 50 43
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA 0 543 225 50 49
Van : Vali Mithatbey Mh. Koçibey Cd. Armoni İş Mer. No: 14/D 65100 İpekyolu/VAN 0543 225 50 45

İrtibat Büroları
Merkez : Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No: 120 34212 Bağcılar/İSTANBUL
Avcılar : Yeşilkent Mh. Balık Yolu Cd. 3/G Sk. No: 1 Kat: 2 34325 Avcılar/İSTANBUL
Sultangazi: İsmetpaşa Mh. 90. Sk. No: 4 34270 Sultangazi/İSTANBUL
Diyarbakır: Mezopotamya Mh. 327. Sk. Seval Kent Sitesi A Blok No: 1/A Kayapınar/DİYARBAKIR
Konya : Mengene Mh. Büyük Kumköprü Cd. No:78/A 42020 Karatay/KONYA
Van : Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 65040 İpekyolu/VAN
Bursa : Bağlarbaşı Mh. Nilüfer Cd. 2. Fırın Sk. No: 4 16160 Osmangazi/BURSA
Ankara : Piyade Mh. İstasyon Cd. No: 190 Etimesgut/ANKARA

teuhid
Ramazan 1440 | MAYIS '19
Yıl: 8 | Sayı: 82 | Fiyatı: 9 ₺
ISSN: 2148-4635
AYLIK İSLAMİ EĞİTİM DERGİSİ

İÇİNDEKİLER

31 Mart Seçimlerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

AKP (özü gür olmasa da) özgür bir partidir. Düşüşünü "dış güçler" veya "üst akıl" kavramlarıyla açıklayabilir. Hatta bir adım ileri gidip kendi sandık görevlilerini FETÖ'cü olmakla, organize bir suç şebekesiyle iş birliği yapmakla suçlayabilir. Bu söylemler, günü kurtarabilir de. Ancak akleden kalplerde, yaşayan vicdanlarda ve reel politikada hiçbir karşılığı olmaz.

Allah'ın adıyla.

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.

Es-Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekatuhu.

Kıymetli Kardeşlerim!

Afiyet içinde olmanızı temenni ediyorum. Yüce Allah'a hamd olsun ben iyiyim. Hayır dualarınızı ve güzel haberlerinizi aldıkça daha iyi olmayı ümit ediyorum. Bu vesileyle her birinizi ayrı ayrı tebrik etmek ve müjdelemek istiyorum. Hamd olsun; Rabbimiz lütfetti ve bir Ramazan'a daha eriştik. Bu demektir ki; Allah *(cc)* arınmamız, ıslah olmamız ve imani bir canlanma yaşamamız için yeni bir fırsat sunacak bizlere. Bu fırsatı El-Fettâh isminin bir tecellisi olarak düşünebiliriz. Yüce Allah bu ayda muhtaç olduğumuz tüm hayır kapılarını açıyor. Arınmak isteyenlere tevbe kapısı, cennet isteyenlere reyyan kapısı, kötü alışkanlıklardan muzdarip olanlara şeytanların zincire vurulma kapısı, iyilik ve takva yarışında öne geçmek isteyenlere başarı kapısı... Siz bu yazıyı okuduğunuzda Ramazan'a sayılı günler kalmış olacak... Yani; ihtiyaç duyduğumuz rahmet kapılarının açılması çok yakın...

Peki bu hayır kapılarına varabilmek için ne yapmalı?

Bizi manevi olarak yoran günahlarımızı tespit etmeli, eksikliğini hissettiğimiz salih amelleri belirlemeli, Ramazan'a ihtiyaçlarımızın farkında olarak girmeliyiz. Rabbimizin açtığı sayısız rahmet kapısından hangisi önünde duracağımıza, sözlü ve fiilî duayla hangi kapıyı zorlayacağımıza dair program belirlemeli, bu ilahi lütuftan mahrum olmamayı hedeflemeliyiz.

Duymuşsunuzdur, bazı selef alimleri yıl boyu *"Allah'ım! Bizi Ramazan'a eriştir."* diye dua eder; Ramazan'a erişince de *"Bizi Ramazan'a eriştiren Allah'a hamd olsun."* derlerdi. Bu dua, kulluk fıkhını anlamış ve ilahi fırsatlar konusunda hassas bir kalbin niyazı olsa gerek. Zannımca onlar, bu duayla Ramazan'a manevi hazırlık yapıyor, unutan ve bıkan nefsi istikamet üzere tutuyorlardı. Şöyle düşünebiliriz; bir yıl sonra bir misafirimiz gelecek ve biz her gün o misafirin gelişini düşünüyoruz. Kalp, zihin, beden, duygular... bu düşünceden/hatırlatmadan bir şey öğreniyor: Misafir çok önemli; iyi hazırlanmalı ve iyi ağırlamalı!

Yine bu dua, Selef'in Ramazan'ın değerini **anladıklarını** gösteriyor. Dikkat ederseniz *"bildiklerini gösteriyor"* değil, *"anladıklarını gösteriyor"* dedim. Çünkü Ramazan'ın çok değerli olduğunu hepimiz biliyoruz. Ancak değerini anlayanlarımız çok az. Ramazan da onun değerini anlayanlar için bir rahmet, bilenler için değil.

Selefin Ramazan'a bu denli değer vermesinin gerekçelerinden birini paylaşmak istiyorum: Talha *(ra)* anlatıyor:

"Beraber Müslim olmuş iki adam Allah Resûlü'ne geldiler. Onlardan biri ibadet hususunda diğer arkadaşından daha çalışkandı. İbadetlere düşkün olanı bir savaşta şehit oldu. Diğer arkadaşıysa bir yıl sonra vefat etti. Onun vefatından sonra bir rüya gördüm. Kendimi cennetin kapısında gördüm. Vefat eden iki arkadaş da oradaydı. Cennetten biri çıktı ve ikinci vefat edeni cennete girmesi için çağırdı. Sonra şehit olanı girmesi için çağırdı. Bana döndü ve 'Senin henüz zamanın gelmedi.' dedi.

Talha bu rüyayı insanlara anlattı. ***İnsanlar şehidin cennete arkadaşından sonra girmesine şaşırdılar*** *ve rüyayı Allah Resûlü'ne sordular.*

— Neden şaşırdınız?

— İbadet konusunda daha çalışkan ve şehit olan cennete arkadaşından sonra girmiş!

— Cennete ilk giren, arkadaşından bir sene sonra vefat etmedi mi?

— Evet.

— Ramazan'ı idrak edip orucunu tutmadı mı?

— Evet.

— Bu sürede Allah'a secde etmedi mi?

— Evet.

— İkisinin arasındaki fark, yer ile gök arasındaki fark kadardır." [1]

Bir yıl sonra bir misafirimiz gelecek ve biz her gün o misafirin gelişini düşünüyoruz.
Kalp, zihin, beden, duygular... bu düşünceden/hatırlatmadan bir şey öğreniyor: Misafir çok önemli; iyi hazırlanmalı ve iyi ağırlamalı!

Ramazan ayına dair bir hatırlatma daha yapmak istiyorum: Bir köşeye oturup düşünün. Bir önceki Ramazan'da aramızda olup, bu Ramazan aramızda olmayan/olamayan kimler var? Allah *(cc)* rahmetiyle muamelede bulunsun, vefat eden kardeşlerimiz bu yıl bizimle olamayacak. Oruç tutamayacak, gece kıyamına katılamayacak, hatim yapamayacak. Bir şehidi dahi geride bırakan Ramazan'ın rahmet ikliminden faydalanamayacaklar. Ecel o kardeşleri buldu, biz yaşıyoruz. Bizi de bulabilirdi. Bunu düşünerek Ramazan'a girelim. Mümkünse *"Bu, son Ramaza-*

1. *Ahmed, 1403, İbni Mace, 3925.*

Erdoğan'a göre, İstanbul'u alan Türkiye'yi kazanmış, kaybeden Türkiye'yi kaybetmiştir. İktidar partisi İstanbul'u kaybetmiştir.
Aldığı oyla, sahip çıkmayı beceremediği sandıklarla, kendi sandık görevlilerini suçlayan üslubuyla, bağımsız (!) yargıya verdirttiği çelişkili kararlarla kaybetmiştir. Bugün seçim tekrarlansa AKP %90 oyla İstanbul'u alsa, toplum vicdanında yine kaybetmiş kabul edilecektir.

nım olsaydı ne yapardım?" duygusuyla Ramazan'ı tamamlamaya çalışalım.

Son olarak; Ramazan'ın *"fetihler"* ayı olduğunu unutmayalım. Tarihin akışına müdahale eden ve tarihi yeni bir mecraya sokan zaferlerin neredeyse tamamı Ramazan'da elde edilmiştir. Zira Ramazan; dualara icabet edilen, amellerin bereketlendiği, ilahi rahmetin sağanak olup yağdığı, kalplerin inceldiği, nefislerin arındığı bir aydır. Yani ilahi yardım vesilelerinin çoğaldığı, yardıma engel hâllerin/masiyetlerin asgariye indiği bir aydır. Bu ayda çokça dua edelim. İslam'ın ve Müslimlerin zaferini isteyelim Allah'tan... Dua bekleyen kardeşlerimizi unutmayalım... Genel dualardan ziyade, isim vererek özel duada bulunalım. Allah katında duamız kadar kıymetliyiz, duayla kıymetimizi arttıralım:

"De ki: 'Şayet duanız olmasaydı Allah katında bir kıymetiniz olur muydu?' " [2]

Soru: Âlimler için kullanılan "Âllame-i Cihan (cihanın en çok bilgili olanı), Feridu'l Zaman (zamanın biriciği), Şeyhu'l İslam (İslam'ın şeyhi), Bediüzzaman (zamanın benzersizi), Kâdı'l Kudat (kadılar kadısı)" vb. lakaplar İslami açıdan doğru mudur?

İslam iki çeşit lakabı/ismi hoş görmez:

a. İnsanın kâmil olduğuna delalet eden lakaplar/isimler:

"Allah indinde en çirkin/fahiş/buğzedilen isim 'Meliku'l Emlak/Mülklerin Meliki' diye isimlenen insanın ismidir." [3]

İnsanın kâmil ve eksiksiz olduğunu ima eden bu tip isim/lakap/takılardan sakınmak gerekir. Bu, yüce Allah'ın isimlerine mana yönünden benzemek çabası olduğundan, Allah katında çirkindir ve Allah *(cc)* bu fiilin sahibine öfkelenir.

Rivayet olunur ki İbnu'l Cemaa'nın kadı olan babası vefat eder. Rüyasında babasını görür. Hâlinden sual eder. Babası durumunun iyi olduğunu fakat dünyada kendine verilen *"Kâdı'l Kudat/kadılar kadısı"* lakabından dolayı eziyet gördüğünü söyler. İbnu'l Cemaa *(rh)* şer'i mahkemeye gider ve mahkeme sicillerinden bu lakabın silinmesini rica eder. Ricası üzerine silinir.

b. Sahibini tezkiye eden isimler:

"Zeyneb'in ismi 'Berre/çokça iyilik yapan' idi. Denildi ki 'Bu isimle kendini tezkiye ediyor.' Allah Resûlü onu 'Zeyneb' diye isimlendirdi." [4]

Bir rivayette, Berre ismini kullananları şöyle uyardı:

"Nefislerinizi temize çıkarmayın. Allah, sizden iyilik sahiplerini en iyi bilendir." [5]

Maalesef bugün bile birçok âlim *"kadılar kadısı"* diye isimlendiriliyor. Bunun gibi Bediüzzaman, Vahidu'l Dehr, Feridu'l Zaman, Şeyhu'l İslam, Seyyidün'nas, Âllame-i Cihan, Huccetu'l İslam gibi lakaplar da aşırılıktan sakındıran İslam'a rağmen hâlâ kullanılıyor.

Oysa zamanın Bedi' de, zamanın Vahidi de, insan-

2. 25/Furkân, 77

3. Buhari, 6206; Müslim, 2143.
4. Buhari, 6129; Müslim, 2141.
5. Müslim, 2142.

ların efendisi de, cihanın âlimi de, İslam'ın hücceti de âlemlerin Rabbi olan Allah'tır. Allah Resûlü'nden sonra bu ümmetin en faziletlileri olmalarına rağmen, sahabiler dahi Şeyhu'l İslam vb. lafızlarla anılmamıştır.

Çoğu zaman bu lakap, verildiği insana şer'i bir zırh gibi oturur. İnsanlar onun hatasını görmez. Görenler de söylemeye cesaret edemez. Zira *"Sen kimsin ki Şeyhu'l İslam/Huccetu'l İslam/Bediüzzaman hakkında konuşuyorsun."* itirazıyla karşılaşması an meselesidir. Allah Resûlü'nün *(sav)* şu sözünü hatırlayalım:

"Aman ha! Aşırılıktan sakının. Sizden öncekileri ancak aşırılık helak etmiştir." [6]

Soru: Kıymetli hocam! Bu ayki yazınızda 31 Mart seçimlerini değerlendirebilir misiniz?

31 Mart seçimleri *"Demokrasi ne işe yarar?"* sorusuna iyi bir cevaptır. Her zaman söylediğimiz gibi demokrasi, acıkan ve kan şekeri düşen demokratların yediği helvadan bir puttur. 31 Mart seçimleri bir daha gösterdi ki; demokrasi çoğunluğun azınlığa değil, güçlünün zayıfa hükmettiği bir yönetim biçimidir. İslam'a aykırılığı bir yana, kendi içinde bu denli tutarsız başka bir düzen yoktur. Şöyle düşünün: İki genç var. Biri özel okullarda, özel hocalar nezaretinde, sosyal ve kültürel tüm ihtiyaçları karşılanmış olarak yetişiyor. Bir diğer genç tıkış tepiş sınıflarda, kenar bir mahallede hem okuyup hem çalışarak, sosyal ve kültürel hiçbir ihtiyacı karşılanmamış olarak yetişiyor. Lise bitince, devlet ikisini de aynı sınava sokuyor. *"Buyrun yarışın, eğitimde eşit fırsat."* diyor. (Keşke bu hayalî bir misal olsaydı, maalesef hayatın gerçeği.) Demokrasi denilen tutarsız sistem bundan farksız. Biri devletin tüm imkânlarını kullanıyor, arkasında devasa bir sermaye gücü var, devletin resmî kanalı da dahil medyanın %90'ı ona çalışıyor, devletin istihbaratını seçim gönüllüsü gibi kullanıyor, aleyhine olabilecek her şeyi bağımsız (!) yargı eliyle engelliyor... Karşısındaki irili ufaklı partiler ise, bu imkânların tamamından mahrum... Bunun adı adil/şeffaf/eşit seçim oluyor! Kaldı ki güçlü olan, bu seçimden çıkan sonuca dahi razı olmuyor... İşte bu garabete *"demokrasi"* diyorlar.

31 Mart seçimleri demokrasinin bu tutarsızlığını bir daha faş etti. Etmemiş olsaydı dahi bizim açımızdan bir şey değişmezdi. Zira *"Egemenlik kayıtsız şartsız Allah'ındır."* ilkesine başkaldırıp *"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir."* diyen bir düzen, bize göre cahiliyedir. Biz muvahhidler olarak on dört asır önce, cahiliyenin her türünü ayaklarımız altına aldık. Demokrasi de şer'an, aklen ve insani olarak bizim ayaklarımız altındadır.

Seçim sonuçlarına gelince;

Erdoğan'ın sabık beyanları esas alınacak olursa, 31 Mart seçimleri AKP için hezimetle sonuçlanmıştır. Çünkü Erdoğan'a göre, İstanbul'u alan Türkiye'yi kazanmış, kaybeden Türkiye'yi kaybetmiştir. İktidar partisi İstanbul'u kaybetmiştir. Aldığı oyla, sahip çıkmayı beceremediği sandıklarla, kendi sandık görevlilerini suçlayan üslubuyla, bağımsız (!) yargıya verdirttiği çelişkili kararlarla kaybetmiştir. Bugün seçim tekrarlansa AKP %90 oyla İstanbul'u alsa, toplum vicdanında yine kaybetmiş kabul edilecektir.

Şunu görmek zorundayız: AK Parti, Cemaat'le mut'a nikahını bitirdiğinden bu yana, kan kaybediyor. Evet, girdiği seçimleri kazanıyor ama oy kaybediyor. İlk zamanlar bunun iki temel nedeni vardı:

• Cemaatin gayrimeşru işlerini ifşa ederken, AKP'nin meşru olmayan işlerini de ifşa etmiş oldu. Zira Cemaat, söz konusu tüm usulsüzlükleri Erdoğan'ın tanıdığı imkânlarla yapmıştı. Erdoğan'ın itirafıyla *"Ne istediniz de vermedik?"* ortaklığı vardı. Şayet Cemaat, AK Parti'ye dokunmasa, bu usulsüzlükler ve cerrah titizliğiyle icra ettiği zulümler devam edecekti. Toplum şunu anladı: Cemaat zalimdir ama bu zulmün sebebi ve baş ortağı AKP'dir. El-hak, toplum doğru anlamıştır.

• Cemaatle mücadele ederken, Cemaat'e benzedi. FETÖ ile mücadeleyi, her türlü muhalifle mücadele sürecine çevirdi. İktidarı eleştiren kim varsa hepsini FETÖ'cü diye, medya eliyle itibarsızlaştırıp yargı eliyle cezalandırdı. Hiçbir delile dayanmadan on binlerce insanın işine son verildi. Mut'a nikahıyla ilişki kurduğu (çoğunluğu Kemalist veya kabirperest) kadrolar, elleri değmişken beğenmedikleri herkesi cezalandırmaya başladı. Toplum şunu anladı: AKP, müsebbibi olduğu FETÖ zulmünü, müsebbibi olduğu yeni zulüm şebe-

6. *Nesai 3057, İbni Mace 3029, Ahmed 1851.*

> AKP'ye on yedi yıl kesintisiz seçim kazandıran sebeplerden biri, uğradığı haksızlıklardı. Çünkü bu topraklarda mağdur olduğunuza inanılıyorsa destek bulursunuz. Fakat AKP son beş yıldır kendinden olmayanları mağdur ediyor. Önceden mağduriyetleri Cemaat'e fatura edip işin içinden çıkabiliyordu. Şu an hem iktidar hem de muktedir(!) olduğundan tüm mağduriyetler AKP'ye fatura ediliyor.

keleriyle, her türlü zulmü meşru görerek defetmeye çalışıyor. El-hak, toplum doğru anlamıştır.

Bu iki sebebin bir araya gelmesiyle AKP, 7 Haziran 2015 seçimlerinde ilk hezimetini yaşadı. Toplumu tehdit etmeye başladı. *"Ben yoksam istikrar yok."* dedi. Bu tehditlerin ardından Türkiye'de bombalar patladı. 1 Kasım'da seçimler yenilendi. AK Parti seçimi kazandı.

AKP, bir sonraki seçimlere MHP, BBP, Hüdapar vb. partilerin ittifakıyla girdi. Seçimi **zahiren** AKP kazandı. Ancak hepimiz biliyoruz ki, kazanan AKP değil bombalar ve farklı partilerle kurulan ittifaktı.

Evet, AKP her geçen gün kan kaybediyor. Böyle giderse kaybetmeye de devam edecek. Çünkü kaybetme sebepleri orta yerde duruyor. Erdoğan ve AKP bu sebepleri görmemeye kararlı bir görüntü çiziyor. Gör(e)müyor, gör(e)mediği gibi görenleri de –yapıcı eleştiri yapsalar dahi- kabul etmiyor, FETÖ'cü/PKK'lı/Kraliçe'nin adamı/proje diye etiketliyor. Hâliyle, kan kaybetmeye devam ediyor. AKP, gerçekçi bir yaklaşımla sorunlara eğilmez ve şu anki hatalı tutumunu sürdürürse kan kaybetmeye de devam edecek. Bir zaman sonra ne imdada yetişen örgüt bombaları ne ittifaklar ne de komplo teorileri düşüşü engelleyecek.

AKP'ye kan/oy kaybettiren sebepler

• Adalet: Cemaat kadroları yargıdan tasfiye edildi. Ancak Cemaati zalimleştiren ve yargıyı çürüten zihniyet tüm sefaletiyle devam ediyor. İnsanlar cemaat yargısını lanetlemeye devam ediyor ama şunu da ekliyor: *"Onlar kitabına uydurup zulmediyordu. Şimdikiler ona dahi gerek duymuyor."* Adalet, yerin ve göğün kendisiyle ayakta durduğu esastır. Adalet yoksa huzur yoktur. Adaletin olmadığı bir toplum savrulur. Bu savrulmanın boyutlarını *"her şeyi bilen"* parti liderleri dahi kestiremez. Tabelaya *"adalet"* yazmakla adil olunamayacağını anlayıp, köklü bir adım atılmazsa, yalnızca sandıkta değil, gerçek hayatta da bu durum AKP'yi yıpratacak.

• Ekonomi: AKP, enkaz olarak devraldığı Türkiye ekonomisini, on yıl içinde imrenilecek bir noktaya taşıdı. Ancak bu, sürdürülebilir bir başarı değildi. Çünkü;

• Ekonomiyi canlandıran dış kaynakları üretime değil betona gömdü. Kalıcı projeler geliştirip uzun vadeli hesaplar yapmadı. Bir ekonomiyi ekonomi yapan tarım, hayvancılık ve sanayi gibi alanlar ihmal edildi. İhmal edilmekten öte dışa bağımlı hâle getirilerek kötürümleştirildi.

· Hem ülkeyi hem de partiye yakın olanları, aynı anda kalkındırmak istedi. Yolsuzluk, ihalede fesat, rüşvet, iltimas... AKP kadrolarının kendisiyle anıldığı, vakıa-i adiyeden şeyler oldu. Partililer dahi bu cürümleri inkâr etmiyor artık. Sadece *"Bunları konuşmanın zamanı değil."* diyorlar. Yolsuzluk ve hırsızlığı zımnen kabul etmiş oluyorlar. Bir kısmı da *"Hep başkaları mı çalacak, biraz da bunlar çalsın."* diyor. Hırsızlık ve yolsuzluğu meşrulaştırmış oluyor. Maalesef tabandan tavana bu yozlaşma hâli, herkes tarafından kabul ediliyor ama adım atılmıyor.

· Muhafazakâr kesime hitap eden AKP, İslami bir dil oluşturmadı. Sürekli ekonomik vaatlerde bulundu/bulunuyor. Oysa Er-Rezzâk olan Allah'tır; dilediğine rızkı genişletir, dilediğine daraltır... Al-

lah *(cc)*, rızkı daraltacak olsa Erdoğan ne yapacak, ne yapabilir? Sadece kendi iddiasından vurulmuş olur, vuruluyor da.

· AKP zenginleştikçe halktan koptu. Kur'ân'ın ifadesiyle müstekbir ve mutref (şımarık zengin) insanların diliyle konuşmaya başladı. Israrla *"kriz miriz yok"* üslubunu sürdürüyor, kuyruklara *"varlık kuyruğu"* diyorlar. Doğrudur, AKP'lilerin saraylarında ve saray yavrusu evlerinde *"kriz miriz yok"* ve gözle görülür bir *"varlık"* durumu var. Yakında *"Ekmek yoksa pasta yesinler."* ya da *"Domates/soğan yoksa havyar yesinler."* derlerse şaşırmayacağız.

• Beka sorunu: 2015 seçimlerinden bu yana AKP, devletin bir beka sorunu olduğunu iddia ederek toplumu kenetliyor. Şu bir gerçek; uzun yıllar terörle iç içe yaşamış ve şu anda devlet mekanizması işlemeyen ülkeleri yakından izleyen bir halkta bu söylem karşılık buluyor. Ancak bu sürdürülebilir bir kenetlenme hâli değil. Çünkü;

· Muhafazakâr kesime hitap ettiğini düşünen bir partinin, Allah'ın *(cc)* sıfatı olan *"Beka"* gibi bir problemi olmaz. *"Devletu'l bâkiye", "Devlet-i ebed müddet"* vb. kavramlar, devleti putlaştıran zihniyetlerde karşılık bulabilir, İslami bir muheyyile de asla! İslam'a göre devletlerin de bireyler gibi bir eceli vardır; yaşar ve ölürler. Baki olan yalnızca Allah'tır.

· Beka söylemi, toplumun güvenlik kaygısını tetikler ve bir yere kadar kenetleyici olur. Şu kadarı var ki; korku ve kaygıyla yaşanmaz. Bu, toplumsal bir stres hâli oluşturur. Siz korkuyla toplumu terbiye ederken, muhalifleriniz huzur vadediyorsa, insanlar huzur seçeneğini denemek isteyebilir. Bu da size kaybettirir. Türkiye'de olan biraz da budur.

• Mağdur etme: AKP'ye on yedi yıl kesintisiz seçim kazandıran sebeplerden biri, uğradığı haksızlıklardı. Çünkü bu topraklarda mağdur olduğunuza inanılıyorsa destek bulursunuz. Fakat AKP son beş yıldır kendinden olmayanları mağdur ediyor. Önceden mağduriyetleri Cemaat'e fatura edip işin içinden çıkabiliyordu. Şu an hem iktidar hem de muktedir (!) olduğundan tüm mağduriyetler AKP'ye fatura ediliyor. AKP; ekran yasağı koyarak, engelleyerek, gereksiz sataşmalarda bulunarak, geçmiş defterleri kurcalayarak... muhaliflerini mağdurlaştırdı. Mağdurlaştırmaya da devam ediyor. İnsanlar da AKP mağdurlarına destek veriyor.

Sözün özü: AKP (özü gür olmasa da) özgür bir partidir. Düşüşünü *"dış güçler"* veya *"üst akıl"* kavramlarıyla açıklayabilir. Hatta bir adım ileri gidip kendi sandık görevlilerini FETÖ'cü olmakla, organize bir suç şebekesiyle iş birliği yapmakla suçlayabilir. Bu söylemler, günü kurtarabilir de. Ancak akleden kalplerde, yaşayan vicdanlarda ve reel politikada hiçbir karşılığı olmaz. Beka söylemi ve ittifaklarla iktidar bir müddet daha sürdürülebilir. Mezkûr sorunlar (ve daha fazlası) görülmez ve gerçekçi çözümler bulunmazsa, düşüş devam eder.

Soru: Hocam, tevhidi kabul eden birçok kardeşimiz, ilk zamanlarda çevresine karşı çok öfkeli ve hikmetsiz davranabiliyor. Sonra pişman oluyor. Bu durumun önüne geçmek için ne yapabiliriz?

Maalesef bu bir vakıa. Zannımca bunun iki temel sebebi var:

1. Öfke: Cahiliyeyi terk edip İslami bir hayat tercih eden insan, yoğun manevi duygular yaşıyor. Öyle bir huzur duyuyor ki, tüm insanların bu huzurdan nasiplenmesini istiyor. Davet/Tebliğ yapmaya başlıyor. İnsanların ilgisizliğini görünce şaşırıyor. Çoğu zaman öfkeleniyor! Allah Resûlü'nün *(sav)* *"Kızma!"* öğüdüne muhatap sahabinin[7] dediği gibi: *"Öfke tüm şerri toplayan bir duygudur."*[8] Öfke hâliyle yaptıkları hem kendine hem de temsil ettiği davaya zarar veriyor.

2. Tecrübesizlik/Hikmetsizlik: Yeni bir Müslim, tecrübesizdir. Yaptıklarının neye mâl olacağını kestiremez. İyi niyetle yanlış şeyler yapar. Olumsuz tepkiler alır. Zamanla öğrenir, tecrübe edinir, yanlışının farkına varır.

Ne yapmalı?

• Tevhidi kabul eden kardeşlerle, daha yolun başındayken konuşup onlara tavsiyelerde bulunulmalı.

• Yeni kardeşlere, yapılmış yanlışlardan örnekler

7. *Buhari, 6116.*
8. *Ahmed, 23171.*

Unutulmamalıdır ki insanlar, duyduklarını değil gördüklerini önemserler. İslam, bir insanın yaşantısında, ahlakında, çalışkanlığında... değişiklik yapmalı.İslam olduktan sonra daha düzenli, ana babasına daha saygılı, eş ve çocuklarına daha ilgili, ticaretinde daha dürüst bir insan olmalı. İnsanlar, olumlu bir değişiklik görmeli ve bunun tevhid akidesinden kaynaklandığını bilmeli. En iyi tebliğ, güzel temsildir.

verilerek, hassasiyet ve farkındalık kazandırılmalı. Sözlü de olsa tecrübe aktarımına dikkat edilmeli.

• Sorumluluklar hiyerarşisi iyi öğretilmeli. Önce öğrenmesi gerektiği (ilim/bilgi), sonra yaşaması gerektiği (amel/temsil), daha sonra davet yapması gerektiği anlatılmalı.

Unutulmamalıdır ki insanlar, duyduklarını değil gördüklerini önemserler. İslam, bir insanın yaşantısında, ahlakında, çalışkanlığında... değişiklik yapmalı. İslam olduktan sonra daha düzenli, ana babasına daha saygılı, eş ve çocuklarına daha ilgili, ticaretinde daha dürüst bir insan olmalı. İnsanlar, olumlu bir değişiklik görmeli ve bunun tevhid akidesinden kaynaklandığını bilmeli. En iyi tebliğ, güzel temsildir. Davasını iyi temsil eden, en büyük tebliği yapmış olur. Ayrıca şuna dikkat edilmeli: Davet/Tebliğ, namaz gibi oruç gibi öğrenilmesi gereken bir ameldir. Çünkü Allah rastgele bir davet değil, **basiret üzere** bir davet olmasını istiyor bizden.

"De ki: 'İşte bu, benim (biricik) yolumdur. Ben ve bana tabi olanlar (neye, niçin ve nasıl olacağını bilerek, programlı ve düzen içinde) basiret üzere Allah'a davet ediyorum/ediyoruz. Allah'ı tenzih ederim. Ben müşriklerden değilim.' " [9]

Daveti; sabır, teenni ve iyi bir gözlemle öğrenmek gerekir. Bu noktada tecrübeli/eski kardeşler, henüz İslam olmuş/yeni kardeşlerle ilgilenmeli, ilk günden onlara hayırlı tavsiyelerde bulunmalı; sabırlı olmayı ve teenniyle hareket etmeyi, sorumluluklar hiyerarşisini (ilim/amel/davet) iyi anlatmalıdırlar. Davetin/Tebliğin bu sıralamadaki yerini zihinlere iyice yerleştirmelidirler. Allah'ın *(cc)* yardımı, eskilerin yönlendirmesi ve yenilerin özverisiyle birçok hata asgariye düşecektir.

Soru: Hocam, "Yaptığınız her hizmet; bir öncekinin devamı ve bir sonrakinin hazırlığıdır." sözünü çok duydum sizden. Bu sözü açabilir misiniz?

İslam'a hizmet alanında bir iş yaptığımızda, şunu bilmeliyiz: Ben, bir yapının içinde, belli bir hedef gözetilerek, öncesi ve sonrası olan bir iş yapıyorum. Neden? Çünkü İslami çalışma bir yürüyüş gibidir. Bizden önce atılmış bazı adımlar var. Bizden sonra da yeni adımlar eklenerek yürüyüş sürecek. Yaptığımız hizmeti bu yürüyüşteki adımlara benzetirsek, öncesiyle uyumlu ve sonrasına yardımcı bir adım atmak zorundayız. **Burada kilit kavramlar uyumlu ve yardımcı olmaktır.** Bunları açıklamaya çalışayım:

Uyumlu adım: Adımlarımızın öncesiyle uyumlu olabilmesi için, cemaatin menhecini iyi bilmeliyiz. O menhece uygun bir şekilde işimizi yapmalıyız. Böylelikle iş yapan sorumlular değişse de uyum bozulmaz. Bu da işin kalitesine yansır, ihsan üzere bir hizmet yapılmış olur. Örneklerle açıklayacak olursam:

Cemaatte asıl olan insanların sorunlarıyla birebir ve yüz yüze ilgilenmektir. Bunun da belirlenmiş yeri ve zamanı vardır. Örneğin, *"İnsanların sorunlarını öğlen namazı sonrası ve on beş dakikayı geçmemek kaydıyla dinleyeceğiz."* dedik. Bunu bir kural/menhec olarak kabul ettik. Siz, bu kuralı çiğniyor ve herhangi bir zamanda ayaküstü insanları dinliyorsunuz. Ya da saatlerce oturup muhabbet ediyor, belirlenmiş süreyi aşıyorsunuz. Sizden önce çalışmış kardeşiniz tam tersini yapmış... Ayaküstü konuşmak isteyenleri,

9. 12/Yûsuf, 108

üslubuna uygun bir şekilde, belirlenmiş zamana ertelemiş. Zamanı gelince de belirlenmiş süreye riayet ederek dinlemiş. Sizce ne düşünür insanlar? İşini yapan kardeşimizin kibirli, sert, soğuk bir insan olduğunu düşünür! Ya da sizin gevşek, usulsüz, cıvık bir insan olduğunuzu! Buna hakkınız var mı? Bir de bu insanların yeni olduğunu ve henüz ilk eğitimlerini tamamlamadıklarını düşünün! Onlara bir ömür sıkıntı çekecekleri menhecî bir sapkınlık aşılamış oldunuz. Hiç kimsenin ne kendine ne kardeşlerine ne de hizmet ettiği davaya, düşüncesizce zarar verme hakkı vardır.

Ya da şöyle düşünün: *"Din nasihattir."* diyen ve *"birbirine hakkı ve sabrı tavsiye edenlerin"* kurtuluşa erdiğini haber veren bir dinin mensuplarıyız. Hâliyle çalışmalarımızın aslını *"nasihat/öğüt"* anlayışı oluşturuyor. Bir kardeşimiz, insanlara nasihat etmiyor, edemediğini söylüyor. Yani belirlenmiş kuralların dışına çıkıyor. Bu, usulsüzlük olması yanında, beraber çalıştığı kardeşlere de zarar veriyor.

Çünkü; nasihate alışmış bir insana, nasihat edilmediğinde rahatsız olur. Acaba nasıl büyük bir cürüm işledim ki, benden yüz çevrildi, diye düşünür. Kimisi eski hocasıyla yenisini kıyaslar. Kalbi hastalıklıysa eskisinin kendine zulmettiğini, yeni hocasının daha anlayışlı olduğunu iddia eder. Ya da sonradan gelen biri ona nasihat edecek olsa; eski hocasının nasihat etmediğini ileri sürer, nasihatten rahatsız olur.

Şu bir gerçek; nasihat dinlemekten rahatsız olanlar, herkesi kendileri gibi düşündüklerinden, nasihat etmekten de hoşlanmazlar. Bu, bir kalp hastalığı ve ubudiyet illetidir. Böyle bir insanın, nasihati esas alan bir yapıda bulunması bir sorun, görev alması daha büyük bir sorundur. Zira bu, o insanın ne kendini ne de davayı tanıdığını gösterir. Kendinden önce çalışmış arkadaşlarına ve kardeşlerine verdiği zarar da cabası.

Yardımcı adım: Yapılan her iş, bir sonraki işin ön adımıdır. Biz olmasak da o iş başkaları tarafından yapılacak, gelişerek devam edecektir. Yaptığımız işi, bizden sonra gelecek olanlara yardımcı olacak şekilde, bir düzen ve tertip içinde yapmalıyız. Bu da dosyalama ve arşivlemeyle mümkündür. Örneğin, bir iftar organizasyonu yapıyoruz ve sorumlu biziz. İşi yaptıktan sonra kardeşlerimizle oturmalı, bir değerlendirme toplantısı yapmalı ve sonuçları kayıt altına almalıyız. Kaç kişilik bir organize olduğu, yaptığımız alışveriş, mekânın kalitesi, davetli profili ile amaçlanan hedefin uygunluğu, organizasyonun güzel yönleri ve eksik yönleri... Bunları güzelce kayıt altına alıp paylaştığımızı düşünün. Bir sonraki yıl, bu işi yapacak kardeşlerimiz, bu tecrübeden yararlanıp aynı hatalara düşmeyecek, ihsan üzere bir organizasyon yapacaktır. Aksi hâlde, sürekli aynı hatalar tekrar edecek, İslam'a ve Müslimlere yakışmayan kalitesiz ve uyumsuz işler ortaya çıkacaktır.

Bu ay bu kadarla iktifa ediyor, sizleri Allah'a emanet ediyorum. Selam ve dua ile...

Müslümanlık Tasavvuf İlişkisi

Feriduddîn AYDIN

İslâm ile Tasavvuf arasında hiçbir alaka bulunmazken Müslümanlık ile mistisizm iç içedir. İslâm ile Tasavvuf arasında herhangi bir ilişkiye rastlamak mümkün değilken Müslümanlık ile mistisizmi (yani Tasavvuf'u) birbirinden ayrı düşünmek imkânsızdır.

Tasavvuf ile İslâm arasında hiçbir ilişki bulunmamasına karşın **Müslümanlığın**, büyük ölçüde **Tasavvuf** temeli üzerinde inşa edildiğini söyleyebiliriz. Hatta Tasavvufu **Müslümanlığın belkemiği** olarak nitelemek yanlış olmaz. Bu ilgiyle vurgulamak gerekir ki aslında **İslâm** ile **Müslümanlığın** tamamen ayrı iki din olduğunu belirleyen önemli ölçütlerden birinin de **Tasavvuf** olduğunu söylemek mümkündür.

Tasavvuf'un Müslümanlıkla olan ilişkisini; Türklerin henüz İslâm'la tanışmadıkları dönemden kalma inanış ve anlayışlarında aramak gerekir. Çünkü Türklerin eski dinleri olan **Zerdüştîlik**, **Şamanizm**, **Budizm**, **Manihaizm**, **Mazdekizm**, **Hinduizm** ve **Hristiyanlık**; toplumun vicdanında çok çeşitli ve çelişik inanışların yerleşmesini sonuçlandırmıştı. Bu inanışların sosyal yaşamdaki yerleri ve etkileri hissedilemeyecek kadar zayıftı. Bunların yansımaları ancak kurban ve tapınma ritüelleri ile cenaze törenleri sırasında, ayrıca rahiplerin ve büyücülerin kehanetleri olarak ortaya çıkıyordu. Aynı zamanda efsane ve hurafelerle harmanlanarak daha karmaşık hâle gelen bu inanışların tamamı mistik karakterde idi. Sonuç olarak birbirini izleyen tarihi süreçlerin akışı içerisinde bu inanışlar, İslâm'dan alınan -bilhassa- ibadetlerle sentezlenerek Türk ve acem toplulukları arasında **Müslümanlık**

adıyla belirgin bir dinsel kuruma dönüştü. Dolayısıyla *-dış görünüş itibariyle **İslâm**'a benziyor olsa da-* Müslümanlığın, ondan tamamen farklı bir karakter içinde şekillenmesini sağlayan kültürel alt yapıyı esasen **Tasavvuf** hazırlamış ve oluşturmuştur.

Kalabalık sayıdaki çağdaş Türk yazar ve araştırmacıların, *-seleflerini taklit ederek-* bugün bile hâlâ **İslâm** ile Müslümanlığı birbirine karıştırıyor olmaları, aslında Tasavvuf'un yanıltıcı etkisinin bir sonucudur. Bu grubun kanaatine göre ***"Tasavvuf: İslâm'ın derûnî yaşantı biçimi** ve **ahlâkı"**dır*[1] diye özetlenebilir. Oysa İslâm'ın derûnî yaşantı biçimi ve ahlâkı, başta Kur'ân-ı Kerîm olmak üzere Sünnet külliyâtı içinde bütün ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Âlimler, tarih boyunca Kitap ve Sünnetten istifade ederek İslâm'ın telkin ettiği faziletler üzerine değerli eserler vermişlerdir. Bu eserlerde; insanı hayra yönelten, onu *-Sünnet-i Seniyye'ye uygun bir terbiye ile yetiştirerek-*, zühd ve takva ile yaşamaya alıştıran, onu, *-Allah Teâla'nın hoşnutluğunu kazanabilecek kıvama getirmek üzere-* olgunlaştıran erdemler hakkında kolayca özetlenemeyecek kadar geniş açıklamalar, altın değerinde öğütler ve terbiye usulleri mevcuttur. İhlâs (samimiyet), zühd (doyumluluk), vakâr (ağırbaşlılık), sabır, tevekkül, sevgi, saygı, hoşgörü, dürüstlük, cömertlik, yardım severlik, merhamet, nezaket, hayırlı insanlarla dostluk, edep, iffet (utanma), cesaret, fedakârlık, tevazu (alçak gönüllülük), misafirperverlik, temizlik sevgisi, ilim sevgisi ve sorumluluk duygusu gibi daha nice erdemler hakkında İslâm âlimleri, her asırda insanlara nasihatlerde bulunmuşlardır. Bunların tamamının kaynağı, *(Tasavvuf ya da Müslümanlık değil)*, tam tersine **Kur'ân-ı Kerîm** ve **Sünnet-i Seniyye**'dir. Yani bu iki kutlu kaynağın üzerinde bina edilmiş olan İslâm'dır.

Müslüman hocalar ve tarikatçılar bile İslâm âlimlerinin *-bu yollu-* öğütlerinden ve eserlerinden yararlanmak suretiyle ancak bu erdemleri *-bir çeşit aşırarak-* Tasavvuf'a ve Müslümanlığa mâl etmeye çalışmışlardır. Bu gibi davranışlar, onlar için son derece doğaldır. Çünkü *-deyim yerinde ise-* bir hurda yığınından ibaret olan Tasavvuf'a cazibe kazandırmak ve bu sayede Müslümanlığı ayakta tutabilmek için, İslâm'dan malzeme aşırmaya daima ihtiyaç duyulacaktır. Nitekim gerek **Tasavvuf** gerekse **Müslümanlık** bu tür gayretlerle yapılandırılmış ve günümüze kadar var olmaları sağlanabilmiştir.

Kendilerine özgü bir terminoloji de geliştiren bu **"İslâmcı"** Türk yazar ve araştırmacılar, *-dinî bir konuyu işlerken-*, mistik bir üslupla yazmaya özen gösterirler. Bu üsluba uygun olarak da İslâm kelimesini **"İslâmiyet"** şeklinde kullanırlar. Örneğin **Ord. Prof. Dr. Fuad Köprülü**, oldukça birikimli bir araştırmacı

Kendilerine özgü bir terminoloji de geliştiren bu "İslâmcı" Türk yazar ve araştırmacılar, -dinî bir konuyu işlerken-, mistik bir üslupla yazmaya özen gösterirler. Bu üsluba uygun olarak da İslâm kelimesini "İslâmiyet" şeklinde kullanırlar.

olmasına rağmen (büyük ihtimalle Müslüman olduğu için!) bu kullanımı eserlerinde sıkça tekrar etmiştir. Konuyu ilgilendirdiği için, yeri gelmişken onun bir tespitini buraya aktarmak, *-biraz önce dokunulan gerçeği kanıtlamak bakımından-* yararlı olacaktır. Köprülü -orijinal üslubuyla- diyor ki:

"İslâmiyet'in ilk asırlarında hiç mevcut değil iken sonraları İran, Hind, Yunan fikirlerinin ve kısmen de İsevîlik'in te'siriyle -unsurlarından en fazlasını da İslâmiyet'ten almak şartiyle- teşekkül eden Tasavvuf mesleki, az zamanda bütün İslâm memleketlerini kaplamıştı." [2]

1. *Konya Büyük Şehir Belediyesi, İslâm Düşünce Atlası, 1/279. İlmî Etüdler Derneği, II. Basım, İstanbul-2017.*

2. *Ord. Prof. Dr. Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Diyanet İşleri Başkanlığı yayınları, 8. Baskı, s. 16, Ankara-1993.*

Gerek Kur'ân-ı Kerîm'de, gerekse Sünnet kaynaklarında bu kelime, yine bir kez bile yer almamaktadır. Buna rağmen -içinde Tasavvuf sözcüğünün ya da Tasavvufî bir konunun yer almadığı veya metnine mistik bir hava verilmediği- Türkiyeli Müslümanlara ait dinî bir kitaba, nadiren rastlanabilir.

Önemli gerçekleri özetleyen bu tespitten de anlaşıldığı üzere, İslâm'ın katıksız şekilde yaşandığı gerek Muhammed'in *(sav)* sağlığında, gerekse Râşid Hilâfet döneminde **Tasavvuf** sözcüğünün *-hiç kimse tarafından bir kez bile-* telâffuz edilmediği kesindir. Aynı zamanda gerek Kur'ân-ı Kerîm'de, gerekse Sünnet kaynaklarında bu kelime, yine bir kez bile yer almamaktadır. Buna rağmen *-içinde **Tasavvuf** sözcüğünün ya da **Tasavvufî** bir konunun yer almadığı veya metnine mistik bir hava verilmediği-* Türkiyeli Müslümanlara ait dinî bir kitaba, nadiren rastlanabilir. Bu eğilim o kadar yaygın bir hâl almıştır ki değil yalnızca tarikatçılar, Türkiyeli insanların hemen tamamı *(hatta Atatürkçü Müslümanlar, keza solcu ve ateistler Müslümanlar bile)* sofu ruhludurlar.[3] Etnik mozaiğine, mezhepsel ve ideolojik parçalanmışlığına rağmen, *-mü'min azınlık dışında kalan-* Türkiye toplumunda bu genel eğilime, hemen her yerde tanık olmak mümkündür. Hiç kuşku yok ki bu tablo, **İslâm** ile **Müslümanlık** arasındaki uçurumun, güçlü ve kesin kanıtlarından biridir.

▪ ▪ ▪

Coğrafi konum olarak **Hindistan** ile **İran** arasında yer alan Türk yurdu, İslâm öncesinde *-yüzyıllar boyu-* bu her iki bölgenin derin kültürel etkisi altında bulunmuştur. Milliyetçi Türk araştırmacılar bile bu gerçeği inkâr etmeye yanaşmamışlardır. Bu da şu anlama gelmektedir; Eski Türkler, tarihleri boyunca **Hint** ve **İran** kaynaklı dinlere bağlanmış ve bu iki yönden akıp gelen çok çeşitli inanışları *-mahalli yorumlarını da katarak-* özümsemişlerdir. Türk mistisizmi vaktiyle bu şekilde oluşmuştur; M.S.700'lerin başında İslâm'la tanışmaya başlayınca, aynı şekilde ondan, *-anlayışlarına uygun buldukları-* unsurları almış, eski mistik inanışlarıyla bütünleştirmişlerdir. Müslümanlığın oluşum süreci esasen bu şekilde başlamış ve günümüze kadar da böyle devam etmiştir. Onun için İslâm ile **Tasavvuf** arasında hiçbir alaka bulunmazken **Müslümanlık** ile **mistisizm** iç içedir. **İslâm** ile **Tasavvuf** arasında herhangi bir ilişkiye rastlamak mümkün değilken **Müslümanlık** ile **mistisizmi** *(yani Tasavvuf'u)* birbirinden ayrı düşünmek imkânsızdır.

Bu ilgiyle *-başka bir açıdan-* İran'ın coğrafi konumunu önemsemek gerekiyor. Bu açıyı, İran'ın Türk yurdu ile Arap bölgesi arasında yer alması olarak açıklamak icap eder. Bu konumuyla İran, tarih boyunca bir yandan Türkleri, öbür yandan da Arapları Fars kültürüyle derin şekilde etkilemiştir.

Belgelerle sabittir ki Türklere de Araplara da Tasavvuf'u aşılayanların hemen tamamı İranlıdır, Farstır. Aynı şekilde Türk ve Arap muhitlerinin *(örneğin Azerbaycan ve Irak'ın güneyi gibi)* önemli bölgelerinde Şiîliği yayanlar da yine İranlılardır. Tarihi delillere ve belgelere dayanan bu gerçekler, *-İslâm'ın Tasavvuftan münezzeh ve berî olduğunu kanıtladığı kadar-*, **Tasavvuf** ile **Müslümanlık** arasındaki bağların da bir o kadar güçlü olduğunu ispat eder mahiyettedir.

3. *Müslümanlık öyle ilginç bir dindir ki, bu dine bağlı olan ana babalar, çocuklarının doğarken kimliğinin din hanesine "Müslümanlık" yerine "İslam" yazdırırlar; yani hep İslam'ın arkasına saklanırlar. Ne tuhaftır ki büyüdükten sonra dinle bütün bağlarını koparan bu insanların kimliğindeki o kelime, yazıldığı yerde kalmaya devam eder. Bu kimselerden birilerinin, resmî mercilere başvurarak o kelimeyi kimliğinden sildirdiği ise nadir olaylardandır.*

Kıssadan Hisse

Hayal Hırsızı

Bu hikâye çiftlikten çiftliğe, yarıştan yarışa koşarak atları terbiye etmeye çalışan gezgin bir at terbiyecisinin genç oğluna kadar uzanır. Babasının işi nedeniyle, çocuğun orta öğretimi kesintilere uğramıştı.

Orta ikideyken, büyüdüğü zamana ne olmak ve ne yapmak istediği konusunda bir kompozisyon yazmasını istedi hocası... Çocuk bütün gece oturup, günün birinde at çiftliğine sahip olmayı hedeflediğini anlatan yedi sayfalık bir kompozisyon yazdı. Hayalini en ince ayrıntılarıyla anlattı. Hatta hayalindeki 200 dönümlük çiftliğin krokisini de çizdi. Binaların, ahırların ve koşu yollarının yerlerini gösterdi. Krokiye, 200 dönümlük arazinin üzerine oturacak 1000 metrekarelik evin ayrıntılı planını da ekledi. Ertesi gün hocasına sunduğu ödev, tam kalbinin sesiydi.

İki gün sonra ödevi geri aldı. Kâğıdın üzerinde kırmızı kalemle yazılmış kocaman bir "0" ve *"Dersten sonra beni gör"* uyarısı vardı.

"Neden '0' aldım?" diye merakla sordu hocasına, çocuk.

"Bu senin yaşında bir çocuk için gerçekçi olmayan bir hayal" dedi, hocası. *"Paran yok. Gezginci bir aileden geliyorsun. Kaynağınız yok. At çiftliği kurmak büyük para gerektirir. Önce araziyi satın alman lazım. Damızlık hayvanlar da alman gerekiyor. Bunu başarman imkânsız."* Ve ekledi:

"Eğer ödevini gerçekçi hedefler belirledikten sonra yeniden yazarsan, o zaman notunu yeniden gözden geçiririm."

Çocuk evine döndü ve uzun uzun düşündü. Babasına danıştı. *"Oğlum!"* dedi babası, *"Bu konuda kararını kendin vermelisin. Bu senin hayatın için oldukça önemli bir seçim."*

Çocuk bir hafta kadar düşündükten sonra ödevini hiçbir değişiklik yapmadan geri götürdü hocasına.

"Siz verdiğiniz notu değiştirmeyin" dedi; *"ben de hayallerimi..."*

O, öğrenci, bugün 200 dönümlük arazi üzerindeki 1000 metrekarelik evinde oturuyor. Yıllar önce yazdığı ödev, şöminenin üzerinde çerçevelenmiş olarak asılı.

Öykünün en can alıcı yanı şu: Aynı öğretmen, geçen yaz 30 öğrencisini bu çiftliğe kamp kurmaya getirdi. Çiftlikten ayrılırken eski öğrencisine; *"Bak!"* dedi, *"Sana şimdi söyleyebilirim. Ben senin öğretmeninken, hayal hırsızıydım. O yıllarda öğrencilerimden pek çok hayal çaldım. Allah'tan ki sen, hayalinden vazgeçmeyecek kadar inatçıydın."*

Ahlakı Muhafazada İyi Arkadaşın Rolü

Faruk FURKAN

İnsanı helake götüren unsurların başında rastgele arkadaş seçimi gelir. Arkadaş, arkadaşının ya cenneti ya da cehennemidir. Bu nedenle mümin bir şahsiyetin arkadaş seçerken çok dikkatli davranması kaçınılmazdır. Bir arkadaşımız mümin bile olsa eğer ahlaki vasıflardan yoksun ise kendisinden belirli mesafede uzak durmak, onunla girişilen ilişkileri son derece kısıtlı tutmak en selametli yoldur.

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam ahlakıyla bizlere örneklik eden Resûlullah'a ve onun kutlu âl ve ashabına olsun.

◆ ◆ ◆

İnsanoğlu; hayatını tek başına idame ettiremeyen, yalnız başına yaşayamayan, sosyal yönü nedeniyle mutlaka bir arkadaşa ihtiyaç duyan bir varlıktır. Yüce Allah'ın, Âdem'i *(as)* yaratır yaratmaz kendisiyle kaynaşması ve kendisine yoldaş olması için eşi Havva'yı da yaratması belki insanın bu yönü nedeniyledir. Zaten insan kelimesinin manalarından birisi de *"ünsiyet kuran"*, *"kaynaşan"*, *"ısınan"* demek değil midir? Eğer insan, *"insan"* olduğu için ünsiyet duymaya ve hemcinsleriyle kaynaşmaya mecbursa o zaman onun mutlaka şu uzun dünya yolculuğunda kendisine refakat edecek yoldaşlara, yarenlere ve arkadaşlara ihtiyacı olacaktır.

İnsanoğlunun arkadaşsız yaşayamayacağını çok iyi bilen Rabbimiz, arkadaş edinmeyi biz kullarına meşru kılmıştır. Ama bu arkadaşlıklar nasıl olmalı, hangi sınırlar çerçevesinde kurulmalıdır? Bu da önü sonu belli olmayan bir konu olarak bırakılmış değildir. Kur'ân ve sünnet çerçevesinde ölçüleri belirlenmiş, sınırları çizilmiş ve İslam'ın önem atfettiği bir konu olarak bizlere sunulmuştur. Ama burası bunun detaylarının ele alınacağı

bir yer değildir. Biz sadece arkadaşlığın ahlaka etkisini konu edindiğimiz için bizi ilgilendiren yönüne değinmeye çalışacağız.

Arkadaşın *"Mümin"* Olsun

Bir müminin arkadaşı, her şeyden önce tıpkı kendisi gibi *"mümin"* olmalıdır. Çünkü hakiki anlamda ahlaklı olabilmenin temel şartı, *"iman"*dır. İmanı olmayanlar, her ne kadar bazı güzel vasıflara sahip olsalar ve kendilerinde kimi güzel hasletleri bulundursalar da gerçek manada ahlaklı sayılmazlar, zira –önceki konular içerisinde de ifade ettiğimiz gibi– ahlakın bir yönü dönüp dolaşıp mutlaka imana dayanmaktadır.

Rabbimiz *(cc)*, müminlerin birbirlerinin dostlu olduğunu şu ayetiyle ifade eder:

"Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin dostudurlar." [1]

Efendimiz de *(sav)* şöyle buyurur:

"Ancak mümin birisiyle arkadaşlık et, yemeğini de ancak müttaki insan(lar) yesin." [2]

Bilmemiz ve iliklerimize kadar hissetmemiz gerekir ki bize bizden gayrı dost yoktur. Gerçekten de iman edenlerden başka bizim dostlarımızın olmadığı şu fani dünyanın en temelli hakikatlerindendir. Gerçek anlamda bir dostumuz varsa o da kuşkusuz bizimle aynı değerlere inanan, inancını her şeyin önünde tutan, en üstün değer olarak akidesini gören tevhid ehli kardeşlerimizdir.

"Sizin dostunuz ancak Allah, Resûlü, namazı kılıp zekâtı veren ve rükû eden mümin kimselerdir." [3]

Bu tür insanların dışında hakiki manada bizim dostumuz yoktur ve olamaz da.

Şirk ehline gelince; bir mümin olarak bizlerin, davet ve tebliğ dışında onlarla çok sıkı fıkı, son derece ciddi ve dostane bir ilişki içerisinde olması düşünülemez; çünkü bu, dinimizce bize yasaklanan hususlardandır. Biz, şirk ehli insanlarla ticaret bile yapıyor olsak, bunun arka planında onların yakınlığını değil, davetimizi onlara nasıl ulaştırabileceğimizin gayesini güderiz. Zira bizim için birinci planda ne ticaretimiz söz konusudur ne de müşriklerin yakınlığı... Aksine bizim için birinci plan, tüm insanlığa ulaştırmakla mükellef olduğumuz davetimizdir. İşte bu nedenle, temel gayemizin dışında şirk ehli ile içli dışlı olmamız doğru değildir. Bu, beraberinde kötü sonuçlar doğurabilecek yanlış bir girişimdir.

Yeri gelmişken hepimizin bilmesinin zorunlu olduğunu düşündüğümüz çok önemli bir konuya hızlıca temas edip, konumuza öyle devam edelim: Bir mümin, özellikle *"velayet bağlamında"* şirk ve küfür ehli insanları arkadaş edinemez; çünkü bu, Kur'ân ve sünnetin üzerinde ısrarla durarak yasakladığı bir konudur. Rabbimiz bu gerçeği şöyle ifade buyurur:

Bir müminin arkadaşı, her şeyden önce tıpkı kendisi gibi "mümin" olmalıdır. Çünkü hakiki anlamda ahlaklı olabilmenin temel şartı, "iman"dır. İmanı olmayanlar, her ne kadar bazı güzel vasıflara sahip olsalar ve kendilerinde kimi güzel hasletleri bulundursalar da gerçek manada ahlaklı sayılmazlar...

"Müminler, müminleri bırakıp da kâfirleri dost edinmesinler. Kim de böyle yaparsa onunla Allah arasında (İslam ve iman adına) hiçbir bağ kalmamıştır." [4]

"Ey iman edenler! Yahudi ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden her kim onları dost edinirse muhakkak ki o da onlardandır." [5]

"Ey iman edenler! Dininizi alay ve oyun konusu edinen sizden önce kendilerine Kitap verilenleri ve kâfirleri dost edinmeyin." [6]

---

1. *9/Tevbe, 71*
2. *Ebu Davud ve Tirmizi rivayet etmiştir.*
3. *5/Mâide, 55*
4. *3/Âl-i İmran, 28*
5. *5/Mâide, 51*
6. *5/Mâide, 57*

Bir kâfir, insani ilişkiler çerçevesinde bizim arkadaşımız olabilir. Bunda aslen bir beis yoktur. Ama iş arkadaşlık boyutunu aşar ve *"dostluğa"* ve *"müttefikliğe"* dönüşmeye başlarsa, o zaman meselenin alanı ve hükmü değişir. *"Acaba aralarında ne gibi bir fark vardır?"* denilse buna şöyle cevap veririz: Arkadaşlık; bir insanın, başka bir insanla olan tanışıklığının zamanla ilerlemesi ve bundan kaynaklı olarak birbirlerine olan yakınlıklarının artması demektir. Dostluk ise; bir insanın bu tanışıklığının, zor anlarında birbirlerine her türlü yardımı yapacak ve gerektiğinde kendi dindaşları aleyhinde bile olsa ona yardım edecek şekilde ileri boyutlara taşınması demektir. Buna *"velayet bağlamında dostluk"* denilir ki, bu, insanı dinden çıkaran bir husustur. Bu konunun detayı vela ve bera meselesini ele alan kitaplarda mevcuttur.

İşte bundan dolayı bir müminin kiminle, nasıl ve ne şekilde bir ilişki içerisinde olduğunun sınırlarını çok iyi çizmesi gerekmektedir. Bunu yapmadığında başta imanı ve ahlakı olmak üzere sahip olduğu birçok manevi değer zamanla kaybolup gider. Değerlerimizi muhafaza etme adına ilişkilerimizin boyutuna oldukça dikkat etmeli, kime yakın, kime uzak duracağımızı iyi belirlemeliyiz.

Arkadaşın *"Ahlaklı"* Olsun

Mümin bir kulun kendisi gibi mümin olan kişilerden başkasıyla arkadaşlık etmesi nasıl ki doğru değilse aynı şekilde ahlakı düzgün olmayanlarla da arkadaşlık etmesi doğru değildir. Müminin arkadaşı ancak *"ahlaklı bir mümin"* olmalıdır.

"Hikmet ehli bir zata:

— İnsanlardan kimi değerli kabul edersiniz, diye sormuşlar. O da şöyle cevap vermiş:

— Ahlakı güzel, birlikteliği ganimet, niyeti düzgün, ayrı kalınması acı olan kimseyi... Tıpkı üzerinden zaman geçtikçe kıymeti artan 'misk' misali kimseyi..."

Ahlakı güzel olmayanların değeri düşük olur. Ancak ahlaklı kimseler değerli kabul edilir.

Rabbimiz buyurur ki:

"Sabah akşam Rablerinin rızasını umarak O'na dua edenlerle beraber sabret. Dünya hayatının süsünü isteyerek gözünü onlardan ayırma. (İlgin, alakan onlar üzerinde olsun.) Kalbini zikrimizden gafil bıraktığımız, hevasına uyan ve işleri hep aşırılık olan kimseye itaat etme." [7]

Şeyh Abdurrahman Es-Sa'dî, bu ayetten şu önemli çıkarımı yapar:

"Bu ayet, fakir bile olsalar hayırlı insanlarla arkadaşlık yapmayı, onlarla arkadaşlık yapmak için nefsi zorlamayı ve onlarla içli dışlı olmayı emretmektedir. Çünkü onlarla arkadaşlık yapmakta sayılamayacak kadar faydalar vardır." [8]

Bizim arkadaşlarımız imanlı olmak zorunda olduğu gibi aynı zamanda ahlaklı da olmalıdır. Ahlaklı olmayanların dostluğuna bizim hiçbir şekilde ihtiyacımız yoktur.

Bilinmelidir ki insanı helake götüren unsurların başında rastgele arkadaş seçimi gelir. Arkadaş, arkadaşının ya cenneti ya da cehennemidir. Bu nedenle mümin bir şahsiyetin arkadaş seçerken çok dikkatli davranması kaçınılmazdır. Bir arkadaşımız mümin bile olsa eğer ahlaki vasıflardan yoksun ise kendisinden belirli mesafede uzak durmak, onunla girişilen ilişkileri son derece kısıtlı tutmak en selametli yoldur. Böyle yapmayanların er ya da geç bu arkadaşlıklarından pişman olarak zarara uğrayacakları kesindir.

Tevhidi kabul eden din kardeşlerimizle ilişkimizin iki boyutu vardır:

1. İnancımızdaki birliğin getirdiği *"imani"* boyut: Aynı şeylere iman ettiğimiz için bu iman bizleri en temel noktada birbirimize sağlam bir bağ ile bağlamakta ve her inanan şahısla bizi otomatik olarak kardeş yapmaktadır. Her kardeşimiz, bizim doğal olarak arkadaşımızdır aynı zamanda. Ama bu *"umumi"* bir arkadaşlık olduğundan dolayı her durumda çok yakın olmamızı, her hâlde birlikte hareket etmemizi gerektirmez. İman ehli olduğu hâlde ahlaki noktadaki zaafları nedeniyle nice kardeşimizle yakın bir arkadaşlık kuramamaktayız. Bu adam *"mümin"*dir diye her iman sahibi olduğunu düşündüğümüz kişilerle aynı kulvarda koşmak zorunda değiliz. Böyleleri ile her alanda hareket etme zorunluluğumuz da yoktur.

---

7. *18/Kehf, 28*
8. *Teysîru'l-Kerîmi'r-Rahmân, s. 547.*

Yapı içerisinde bizimle uyuşan, aynı ahlaki değerlere sahip olan ve hayatında bu değerleri pratiğe döken kardeşlerimiz doğal olarak bizim candan arkadaşlarımız olabilirler. Bu insanlarla her alanda rahatlıkla hareket edebilir, her türlü çalışmaya kolayca girebiliriz.
Ahlakları düzgün olduğu için onlarla dostluk bağlamında ilişki içerisinde olmamızın bize hiçbir zararı yoktur.

Bizim bu tarz insanlarla arkadaşlığımız sadece iman arkadaşlığıdır, o da sınırlıdır.

2. İnancımızdaki birliğin gerektirdiği *"ahlaki"* boyut: Akidemizin bizlere yüklediği bir ahlak yapısı vardır. Bu yapı içerisinde bizimle uyuşan, aynı ahlaki değerlere sahip olan ve hayatında bu değerleri pratiğe döken kardeşlerimiz doğal olarak bizim candan arkadaşlarımız olabilirler. Bu insanlarla her alanda rahatlıkla hareket edebilir, her türlü çalışmaya kolayca girebiliriz. Ahlakları düzgün olduğu için onlarla dostluk bağlamında ilişki içerisinde olmamızın bize hiçbir zararı yoktur. Onlar için rahatlıkla *"Bu benim dostum ve arkadaşımdır."* diyebiliriz. Bu tür bir arkadaşlık *"hususi arkadaşlık"* olduğu için üst maddedekinden farklı olarak her durumda yakın olmayı kabul eder.

Arkadaşımız mümin bile olsa eğer ahlaken düzgün değilse ona karşı dikkatli olmakta fayda vardır. Helake gitmek ve gerek kendimize gerekse davamıza leke getirmek istemiyorsak bu tarz insanlarla sadece ilk maddedeki düzeyde bir arkadaşlık kurmalıyız. Yani iman arkadaşlığı... Bu da zor anlarında yanında durmak, imanı nedeniyle başına gelen sıkıntılarda destek olmak ve ihtiyaç hâlinde meşru çerçevede ihtiyaçlarına cevap vermek şeklinde bir yakınlığı gerektirir. Bunun ötesi, bizim sorumluluğumuzda değildir.

İşte, bizim arkadaşlıklarımızda belirleyici unsur olarak karşımızda duran nokta burasıdır. Yani ahlak eksenli bir arkadaşlık... Bu olmadan, kişi mümin bile olsa onunla kurulan dostluğa dikkat etmek gerekir.

◆ ◆ ◆

İnsanoğlu, çok çabuk etkilenen bir tabiata sahiptir. Gördüğü, duyduğu ve müşahede ettiği şeylerden, düşüp kalktığı kimselerden hemen etkilenir. İbni Mesud *(ra)* der ki:

"İnsanları 'candan dostları' ile değerlendirin. Çünkü kişi ancak kendisini etkileyen biriyle candan dostluk kurar." [9]

İşte bu nedenledir ki İslam, insana hayırlı insanlarla oturup kalkmasını emretmiştir. Efendimiz *(sav)* buyurur ki:

"Kişi arkadaşının dini (hayat tarzı) üzeredir. Bu nedenle sizden biri kiminle arkadaşlık ettiğine iyi baksın." [10]

İnsan kiminle düşüp kalkarsa, zamanla istese de istemese de onunla aynı ahlaka sahip olur. Çünkü arkadaş tıpkı mıknatıs gibidir; iyi ise iyiliğe, kötü ise kötülüğe çeker. Atalarımızın tecrübe süzgecinden geçirerek söyledikleri şu sözler ne de doğrudur:

"Üzüm üzüme baka baka kararır."

"Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan..."

Gerçekten de bu böyledir. Kiminle takılırsan zamanla aynı onun gibi olursun velev ki istemesen bile... Örneğin, ağzı küfürlü olan insanlarla sadece birkaç gün beraber olman, senin ağzını da aynı şekilde küfürlü hâle getirecektir. Boş konuşan insanlarla beraber olman, senin de boş söze alışmanı sağlayacaktır. Gıybetçilerle düşüp kalkman, gıybeti; kovuculuk yapanlarla oturman, kovuculuğu; ahlaksızlarla bir arada bulunman, ahlaksızlığı öğretecektir.

Buna mukabil, ilmi seven ve onu ön plana çıkaran insanlarla takılman, seni de kaçınılmaz olarak ilmi

9. *El-İbânetu'l-Kubrâ, İbni Batta, 1/377.*
10. *Ebu Davud ve Tirmizi rivayet etmiştir.*

Arkadaşlarımızın ahlaklı olması bizlerin ahlakı için son derece önemlidir. Çünkü biz insan olarak önce "etkilenen" sonra da "etkileyen" bir pozisyondayız.

sevip gündem etmeye itecektir. Namaz ehli insanlarla vakit geçirmen, seni namaza aşık yapacak; cihad ehli insanlarla oturup kalkman sende cihad ruhunu güçlendirecektir.

Durum böyle olunca kiminle dost olduğuna son derece dikkat etmeli, oturup kalktığın insanları iyi seçmelisin.

Diyen ne güzel demiş:

"Söyle bana dostunu, söyleyeyim sana kim olduğunu..."

Ahlak konusunda arkadaşın rolünün önemini Resûlullah *(sav)*, şu çok hoş benzetmesiyle ortaya koymuştur:

"İyi arkadaşla kötü arkadaşın örneği, güzel koku satanla körük çekenin/demircinin örneğine benzer: Güzel koku satan ya sana güzel kokusundan bir miktar ücretsiz verir ya sen ondan satın alırsın ya da (hiç değilse onunla beraber olduğun sürece) güzel koku koklamış olursun. Körük çeken kimse ise ya elbiseni yakar ya da (en azından) körüğün kötü kokusundan rahatsız olursun." [11]

Bu hadisin şerhinde Kadı İyad *(rh)* der ki:

"Bu hadis kötü arkadaşlardan uzaklaşmayı; şerli insanlarla, bidat ehliyle ve insanların gıybetini yapanlarla oturmaktan içtinap etmeyi ifade etmektedir. Çünkü bu insanların hepsinin tesiri, onlarla oturup kalkanlara sirayet eder. Ve yine bu hadis, hayır ehliyle oturup kalkmaya, ilim, edep ve güzel ahlak elde etmeye teşvik etmektedir." [12]

Arkadaşlarımızın ahlaklı olması bizlerin ahlakı için son derece önemlidir. Çünkü biz insan olarak önce *"etkilenen"* sonra da *"etkileyen"* bir pozisyondayız. Bu pozisyonumuzdan dolayı bu noktada yapacağımız küçük bir ihmal, başta ailemiz ve çocuklarımız olmak üzere ilişki içerisinde olduğumuz tüm kişileri etkileyecektir. Bundan dolayı *"Ne olacak ki?"* diyerek nemelazımcı bir eda içerisinde ciddiyetsiz tavırlar sergileyemeyiz. Zira biz, yerin ve göğün yüklenmekten çekindiği mesuliyeti üstlenen *"sorumlu"* insanlarız. Hatta daha da öteye giderek söyleyecek olursak biz; zorluğu nedeniyle sair insanların yüklenmekten geri durduğu tevhid davasının mesuliyetini üstlenen *"mümin"* kimseleriz. Nemelazımcılık bizim davamızın kodlarına terstir. Onun için ahlakı önemsemeli ve ancak ahlakı önemseyerek bir hayat yaşamayı prensip edinen insanlarla arkadaşlık etmeyi tercih etmeliyiz.

Ali'nin *(ra)*, oğullarına nasihat ederken şöyle dediği rivayet edilmiştir:

*"Oğlum! **Ahmakla** dost olmaktan sakın, çünkü sana fayda vermek isterken zararı dokunur. **Cimriyle** dost olmaktan sakın, ona en fazla muhtaç olduğunda yardımına koşmaz, yerinde oturur. **Kötülük sahibiyle** dost olma, o pek az bir menfaat karşılığında seni satar. **Yalancıyla** dost olmaktan sakın, çünkü yalancı seraba benzer, uzağı yakın gösterip yakını uzaklaştırır."*

Eğer ahlakı önemsemeyen ve öncelemeyen insanlarla arkadaşlık edersek onların bu ahlaki zaafları kaçınılmaz olarak bize de sirayet edecektir.

Şimdi, ahlaksız insanlarla arkadaşlık etmenin ne kadar tehlikeli olduğuna dair selefimizden nakledilen

11. *Buhari ve Müslim rivayet etmiştir.*
12. *İkmâlu'l-Mu'lim bi Fevâidi Müslim, 8/108.*

bazı güzel bilgileri sizlerle paylaşarak meseleye ışık tutmaya çalışacağız.

Kötü Arkadaştan Uzak Durmanın Önemine Dair Seleften İnciler

Ömer *(ra)* şöyle demiştir:

العزلة راحة من خلاط السّوء

"Yalnızlık, kötü arkadaşlıktan kurtuluştur." [13]

Yine onun şöyle dediği rivayet edilir:

"Seninle alakası bulunmayan şey hakkında konuşma. Düşmanını tanı. Güvenilirliğini ispatlamış dostun hariç diğer dostlara karşı uyanık ol. Ahlaksız/fücur ehli kimseyle gezme, sana ahlaksızlığı öğretir. Ona sır da verme. Ve sadece Allah'tan korkanlarla istişare et." [14]

Fudayl b. İyad da *(ra)* şöyle der:

لا تخالط سيئ الخلق فإنه لا يدعو إلا إلى شر

"Kötü ahlaklı birisi ile oturup kalkma, çünkü o ancak kötülüğe davet eder." [15]

Yine onun şöyle dediği rivayet edilir:

لأن يصحبني فاجر حسن الخلق أحب إلي من أن يصحبني عابدٌ سيئ الخلق

"İyi ahlaklı günahkâr birisinin bana arkadaşlık etmesi, kötü ahlaklı ibadet ehli birisinin bana arkadaşlık etmesinden daha sevimlidir." [16]

Yahya b. Muaz *(ra)* şöyle der:

سوء الخلق سيئة لا تنفع معها كثرة الحسنات، وحسن الخلق حسنةٌ لا تضر معها كثرة السيئات

"Çirkin ahlak öyle bir kötülüktür ki onunla birlikte iyiliklerin çok olması fayda vermez. Güzel ahlak ise öyle bir iyiliktir ki onunla birlikte kötülüklerin çok olması zarar vermez." [17]

Vehb b. Munebbih *(rh)* ise şöyle der:

مثل السّيّىء الخلق كمثل الفخّارة المكسورة لا ترقع ولا تعاد طينا

"Kötü ahlaklı kişi, kırık bir testiye benzer. Ne onarılır ne de yeniden çamur olur." [18]

Abdullah b. Mubarek *(rh)*, bir yolculukta kötü ahlaklı birisine eşlik etmek zorunda kalmıştı. Onun sıkıntılarına tahammül ediyor, mudaratla ona davranıyordu. Ondan ayrılınca ağladı. Kendisine niçin ağladığı sorulunca: *"Ona acıdığım için ağladım. Şimdi ben ondan uzaklaştım ama onun ahlakı hâlâ onunla beraber, ondan ayrılmadı."* [19] dedi.

Tabiin neslinin zahidlerinden Seleme b. Dinar (Ebu Hazım) *(rh)* şöyle demiştir: *"İnsanlar arasında kötü ahlaklı kimseden en çok sıkıntı çeken (öncelikle) onun kendi nefsidir. Sonra eşi, sonra da çocuğudur. Öyle ki onlar, mutlu bir hâlde iken kötü ahlaklı adam evine gelir de sesini duyduklarında sırf ayrı olmak için ondan kaçıp uzaklaşırlar. Hatta bineği bile kendisine taş atması sebebiyle ondan ürker. Köpeği, onu görünce duvara sıçrar. Kedisi ondan kaçar."* [20]

Hasan-ı Basri *(rh)* der ki:

من ساء خلقه عذّب نفسه

"Ahlakı kötü olan nefsine acı çektirir." [21]

Bu nakilleri İmam Gazali'nin şu sözü ile noktalayalım: *"Müslimin insanlara karışması/onlarla bir arada olması gerekir, (ama bununla birlikte) insanlar arasında yerilmiş ahlak olarak ne görürse hemen nefsini ondan sakındırmalı ve uzaklaştırmalıdır."* [22]

◆ ◆ ◆

Rabbim hepimizi kötü arkadaşlıklardan muhafaza buyursun ve bizlerin ahlaklarını her türlü kötülükten korusun. (Allahumme âmin)

VelhamdulillahiRabbilâlemin.

13. *Fethu'l Bari, İbni Hacer, 11/338.*
14. *Heyya binâ, Nu'min Sâaten, Said Abdulazim, s. 25.*
15. *Mesâviu'l-Ahlak ve Mezmûmuhâ, s. 24.*
16. *İhyâu Ulûmi'd-Dîn, 3/57.*
17. *Age. aynı yer.*
18. *Age. aynı yer.*
19. *Age. aynı yer.*
20. *Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, Zehebi, 6/99.*
21. *İhyâu Ulûmi'd-Dîn, 3/57.*
22. *Age. 3/70.*

Ahid

Özcan YILDIRIM
ozcanyildirim@tevhiddergisi.net

"Söz verdin, ahdettin" diye yöneldi yola. Şükürler etti. Yusuf'un (as) kapıya koşmasına çıkış kapısı açan Allah, ona da açmıştı.

Hayatındaki bir dönüm noktasıydı bu. Tevbeden, verdiği sözden geri adım atmamalıydı.

Heyecandan eli ayağı birbirine girmiş, telefonu elinden düşürmüştü. *"Zümrüt'ü ameliyata alıyorlar."* haberi yüreğinde tarifi zor bir sevinç oluşturmuştu. Sırtından bir yük inmişti. Üç mahallenin çamaşırı yıkanacak kadar terlemişti ameliyat haberi gelene kadar. Tenine renk, yaşlı gözlerine parıltı, gülümsemeyen yüzüne umut dolu bir tebessüm düşmüştü.

"Allah'a hamdolsun." dedi. On dakika geçmeden de ameliyata aldıklarını öğrenince şükürler etti Rabbine.

"Rabbim, sen benim yardımcımsın. Sensin kapıları kapatan ve açan. Senin istediğin bir kul olacağım Rabbim. Sana ne takdim etsem azdır. Sana hamdolsun."

Tam on saat sürdü ameliyat. Eşiyle beraber tüm duygularını sığdırmışlardı bu on saate, körpecik yavrularını düşünerek. Zümrüt'ün ameliyattan çıkışı ile hastanede aldı soluğu. Kulak kısmından başlayarak başı tamamen sargı içerisinde idi Zümrüt'ün. Sevinç ve hüzün yüklü iki damla daha şükür cümleleri ile düştü yanaklarına.

❁ ❁ ❁

Odasındaydı Zümrüt. Nedim ise ara ara dışarı çıkıp geri geliyordu. Gelirken Hasta Kabul Bölümü'ne bakmadan transit geçiyordu. İstanbul trafiğinde iki gündür takılı kalan parayı sorarlar, diye. Geçerken *"Hastamız*

nasıl?" sorularına *"iyi iyi"* diyerek geçiyordu sahte bir tebessümle. Biraz da keyifle.

Kaldı birkaç gün daha hastanede Zümrüt. Nedim'de para namına yoktu tık. Hastane de belli ki unutmuştu ödemeyi. Günaydın, hoşgeldiniz, hoşbulduklarla geldi çattı taburcu günü. Cuma.

Taburcu işlemleri için çağrıldı. Aynı işlemi yapan kadının yanına vardı. Şirret şef de orada. Bilgisayar ekranına bakınca kadın, beti benzi attı. Ödeme yapılmamıştı. Hele ki bu hastanede. *"Hiç ödeme yapmamışsınız."* derken kadının gözleri oldu faltaşı. Avucunu da alnına yapıştırdı çaresizce. Şirret de fırladı yerinden hırpadak. Nasıl olur diye. Kırk bine yakın ödemeyi, söylediler Nedim'e. Söylediler ama bu defa rahat olup, gerinen Nedim'dir. Param yok, kabulse senet yapalım, der. Borçlunun icralık kamçısı, kurtuluş reçetesi, joker senet...

Hepsi ayrı yere koştu. Vâveylâ ki sormayın. Hele bu hastanede. Artık kabak kime patlar bilinmez ama gerçek olan işin senede bağlanmak zorunda oluşudur. Ne de olsa bu ticarethanede rehin alınmaz –daha doğrusu- alınamazdı hasta. Hülasa yürür Nedim. Çakır keyif.

Duaları olmuştu kabul. Eve gelene kadar dilde şükür, gözlerinde parıltı, yüreğinde çocuksu bir sevinç...

Allah, daraltan ve genişletendir. Tüm kapıları kapattığı gibi tüm kapıları açmaya kâdir olandır. Ne zaman ki eve geldi, açtığı telefonlar dönüş yapmaya başladı. Arkadaşının arabasını satmasına taş koyan baba yumuşadı, köyden akraba, eş dost traktörlerini dahi satmaya hazır oldu, para istenildiğinde gırtlağına fiske vuranlar, kesenin hatta kasanın ağzını açtı... Senedi de takıdak ödedi vakti zamanı geldiğinde.

O olmadan hiçbir gücün, kuvvetin olmadığını anlamıştı. O dilemeden dileyemeyeceğini de. O. Allah.

Ahdine sadık olmanın vaktiydi artık. Başladı beş vakite, koyuldu dinini araştırmaya. Aklına geldi bazı şeyler. Yaşamıştı neler neler.

Olmuştu bir para mevzusu. Kendisini koparmaya çalışmıştı kaynı Osman. Sülünlük yapmaya çalışmıştı da toslamıştı Nedim'e. Bu yamuğu yanına bırakır mı Nedim! Almış elemanları yanına. *"Hele bu müptezel neyine güveniyor"* diye bitmiş yanında. Belde de emanet. Bakmış bir topluluğun içinde Osman. Cami çevresinde. Bi çuval sakal, dar kıyafet, kargo pantolon. Baştan aşağı da Jack Wolfskin. Pençe amblemli marka hani. Ulan bu nasıl cami cemaati, diye şaşırmış.

Öğleyken böyle diye anlatmış mevzuyu. *"Karışmayın bu işe."* Abi etme, eyleme, karışma Osman'a demeler peşi sıra gelmiş. Osman, eniştesini tanıyor ya az ötede tıslamış vaziyette. Hâl durum anlatmaya devam etmiş Nedim öfkeyle. Vuracağım kaçarı yok, demiş. Karşısındaki de ikna filan derken konuyu tev-

O olmadan hiçbir gücün, kuvvetin olmadığını anlamıştı. O dilemeden dileyemeyeceğini de. O. Allah. Ahdine sadık olmanın vaktiydi artık. Başladı beş vakite, koyuldu dinini araştırmaya. Aklına geldi bazı şeyler. Yaşamıştı neler neler.

hide getirmiş. O anlatmış, Nedim dinlemiş. Anlamış Nedim. Ne demek yani ben kâfir miyim, demiş gözlerini kısmış bir vaziyette öfkeyle. Yok abi öyle değil de böyle derken mevzu ortasında kalakalmış davet.

Hastane gidiş gelişlerinde de eski bir arkadaşını görmüştü. Bakmış kahvenin önünde elinde Kur'ân, bir karış da sakal. Bir de Jack Wolfskin. Vay Serhat, diye sarılmış. Bu ne hâldir, derken kahvede çay içmeyi teklif etmiş. *"Girmeyelim abi. Dışarıda oturalım. Burası iyidir."* demiş Serhat. Ardından kahveye gelip gidenlere İslam'ı anlattığını anlatmış. Hoş beş derken Nedim'e de anlatmaya başlamış. Tevhid'den girmiş, Tora Bora dağlarından çıkmış. Ses etmemiş Nedim. Giderken *"Ula bu da aynı pençe cemaatinden galiba. Tam sapık bunlar. Kılık kıyafetleri de acayip"* demiş kendi kendine. Tamam, içinde mücadeleci ruh vardı

daha küçüklükten beri. Ama böyle de olmamalıydı. Hatta içindeki bu mücadeleci ruh, onu kendi ırkından olan Zerdüşt kafalıların içerisine bile sürüklemişti. Az bir dönem de olsa kapılarını aşındırmış, az bir müptezelliklerini de görmemişti hani.

Bir gün toplantıda biri çıkmış konuşmuş. Yok yok anırmış. Darwincilikten dem vurması yetmezmiş gibi bir de yazmış bir kolpa. O anlatıp salladıkça kafalar tavuğun yemlemesi misaliymiş:

"Arkadaşlar gerilla arkadaşımız şehit (!) olduğunda mezara koyduk. Sonra ne görelim. Bir baktık mezardan bir gül çıktı. 'Kırmızıyy!', 'Peeeyy' diye aynı anda bir tepki koyunlardan. *'Sonra bir tane daha gül. Sariiyy!', 'Peeeyy'. 'Sonra bir tane daha. Yeşil', 'Peeeyy'* diye yine tepki'. *'Peeeyy... Peeeyy ya!' Kesk, zor, zer! Şehit (!) Namırın."*

> Allah'tan yardım istedi ve bildiklerini usulünce anlatmaya başladı. Aralarındaki dostluk da temelin harcına eklenince binanın kabasına imar etmeye başladı. O anlatıyor, Nedim dinliyordu. O anlatıyor, küfrün kabukları birer birer kırılıyordu. O anlatıyor, derinlerdeki tohum çatlıyordu.

"Ulan amma sallıyor müptezel dinsiz. Dinleyenler de tam avel!" deyip zaten dinsizliği aşılayan bu aşağılıklardan uzak durmuş. İçindeki ruh ise sönmemiş.

İçinde iman rüzgârı eserken Allah'ın razı olduğu bir mücadele, bir hayat, bir hareket olmalıydı. Evvela gayrimeşru hayatı terk etmeli, sonra hakkın sesine ulaşmalıydı.

Bu sarmaldan çıktığı sıralarda bir arkadaşı duydu Nedim'i. Tevbe ettiğini, namaza başladığını, Kerem'e misafir olup video faciası ile kaçtığını... Böyle olmamalı, dedi Özgür. Severdi Nedim'i. Nedim de onu.

Mahalle arkadaşıydı ne de olsa. Haber saldı Özgür görüşmek için. Buyur etti Nedim de. Ameliyat falan derken ne varsa anlattı; Allah'a ahdini, sözlerini, Kerem'i, farklı yerlerdeki pençe cemaatini de. İtici geldiğini söyledi. Biliyordu Özgür vakayı. Daha tevhidin t'sini bilmeyen ve hele hele cahiliyenin karanlığından sıyrılan bir kimseye karşı davranışın, hâli hazırda nasıl olduğunu da.

Hayıflandı Müslimlere. Cihad cephesinde saldırıya mı geçiyoruz, Yoksa davet mi yapıyoruz! Her ne olursa olsun, bu yıkıntıdan, harabeden binaya bir yerden başlamak zorundaydı.

Allah'tan yardım istedi ve bildiklerini usulünce anlatmaya başladı. Aralarındaki dostluk da temelin harcına eklenince binanın kabasına imar etmeye başladı. O anlatıyor, Nedim dinliyordu. O anlatıyor, küfrün kabukları birer birer kırılıyordu. O anlatıyor, derinlerdeki tohum çatlıyordu. Bir cerrahın titizlikle yaptığı bir ameliyata benziyordu ya davet! Araçlar, argümanlar sağlam ve kaliteli. Zarar vermeden sadece bir noktaya odaklandı. Teşhis etti. Aldı hastalıklı hücreyi ve gerekeni yaptı. Sanattı. Nihayetinde Allah'ın yardımıyla bu operasyonu tamamladı.

Teslim oldu Nedim. Sorgusuz suâlsiz. Çaba, davet, dua kuldan; hidayet O'ndandı. Teslim oldu. Tüm benliğini teslim etti. Geride kaldı karanlık bir dünya. Aydınlandı hayatı. Öyleydi ya: *"Mine'z Zulumât ile'a Nur!"* Karanlıklardan aydınlığa çıktı.

Bıraktı her şeyi. Bu âlemde kazandığı ve elde ettiği ne varsa savurdu. Yerin dibine batsın bu kirli dünyanın getirdiği para ve mal, dedi o heyecanla. Mobilya mağazasını aratmayan ve hınca hınç dolu evinden bir halı, bir döşek ve kap kaçaktan başka bir şey kalmamıştı.

"İmtihan edileceksin" demişti Özgür. *"Alışık olduğun bu kirli hayata dair ne varsa hepsinden hem de unutma!".*

Unutmadı. Aklında ahdi, kalbinde hidayet parıltıları ile değişime vermişti start!

Değiştirdi ortamını artık. Oturduğu kalktığı artık

muvahhidlerdi. Özgür'ün son sözleri aklında kazılı idi. İmtihan edilecekti. Hem de gayrimeşru ile!

Üç dört muvahhid trafikteler bir gün. Teypte o günün popüler neşidi *"Senehudu"* çalıyor. (İyiydi bir zamanlar da gına gelmişti artık!) Atladı bir kadın arabanın önüne. Patlattı yumruğunu kaportaya. *"Nerdesin lan sen!"* cümlesiyle irkildi. *"Ne zamandır seni arıyorum."* diye yapıştı cama Serap. Nedim pancar mı desek, mis kokulu bahçe domatesi mi desek. Yok yok altı üstü dili tutulmuş taze Müslim! *"Be. be... ben her şeye tevbe ettim. Bırak peşimi"* diye cevap verebildi. Nutku tutuldu garibin. Gitti şimdilik Serap. Kardeşleri sabretmesini söylediler kendisine. Zor bela bitirdi o günü.

Zamanla, artık çoluk çocuğu ile ilgilenip İslam'a adamaya başladı kendini. Sosyal medyanın yeni yeni parladığı bir dönemdi. Anlamazdı pek. Açtı bir Müslim, kendisine bir hesap. Hani şu *"Selefi"*li, *"Ebu"*lu başlayan mebzul müstear isimlerden. Profil resmi de upload! Ciks mi ciks. Girdi Facebook çukuruna. Kötü değildi niyeti. *"Kardeşlerle iletişimde kalayım"*dı gayesi. (Şimdi görürsün iletişim!)

Bu Serap, orada buldu Nedim'i yine. Zamk gibi yapıştı insi şeytan. Yazdı özelden. Yok yok. Önce dürttü, sonra ekledi, sonra yazdı. Like'lar kesmedi belli. Yine aynı lan'lı lun'lu nerdesin'ler... Tevbe ettim, bıraktım dese de bizimkisi, ikna olmadı bu şeytan. Bu defa sağ kanattan saldırmaya başladı: *"Tamam ben de tevbe edeyim. Annem ve kardeşime de anlat, onlar da tevbe etsinler."* Ne yapıp etti ve bizimkini akşama davet etti.

Vardı akşam beşinci kattaki evlerine Nedim. Kapıyı çalmaya kalktı ama *"Kapı açık, gel"* dedi şeytan. Girdi Nedim. *"Gel, gel salona gel."* Bando takımı karşılayacak değildi ya. Girdi salona. Ortada ne anası var ne kardeşi. Bu şeytan tek başına. Hani annen, kardeşin, demesine *"Otur otur, onlar yoklar."* cevabını aldı.

"Anlat Nedim, ben de tevbe edeyim, bırakayım bu gayrimeşru hayatı." Nedim'in başı döndü. Altı yedi aydır uzak durduğu illetin kokusu, dumanı tüm odayı sarmıştı.

Kovaya dalıp, dumanlıyordu bu şeytan. Anlat hadi seni dinliyorum, deyip bir yandan yanaşıyordu. Üstünü başını konuşmaya da hacet yoktu. Böyle konuşmamıştık, bu hâlde nasıl anlatayım... Nutku tutuldu Nedim'in.

Yanaştıkça yanaşıyordu. Ne var hâlimde, anlat hadi diyerek dibine kadar gelmişti.

"Alışık olduğun bu hayata dair ne varsa hepsinden imtihan edileceksin, unutma!" cümlesi çınlattı kulağını.

"Bir daha dönersem, imkânı yok çıkamam bu bataklıktan. Bu bataklıktan... Bu bataklıktan..."

Hırpadak fırladı yerinden. Koştu kapıya.

(Vestebegâ'l bâb... "İkisi birden kapıya koştu.")[1]

Kapının üst tarafındaki sürgü çekilmişti.

(Ve Ğallegati'l Ebvâb... "Kapıları iyice kilitledi.")[2]

Bir çırpıda açtı sürgüyü. Kapıyı açmasıyla, parmak uçlarını ayakkabısına sokmasıyla, merdivenleri beşer-onar atlamasıyla, Usain Bolt'a taş çıkartmasıyla... Sokakta buldu kendisini.

Apartmandan *"Gel lan buraya!"* diye sesler yaklaşırken arabasıyla gaza basmıştı bile.

"Söz verdin, ahdettin" diye yöneldi yola. Şükürler etti. Yusuf'un *(as)* kapıya koşmasına çıkış kapısı açan Allah, ona da açmıştı.

Hayatındaki bir dönüm noktasıydı bu. Tevbeden, verdiği sözden geri adım atmamalıydı.

O gün bugündür her imtihanında ahdini aklına getirir oldu Nedim. Onca gayrimeşrunun içinde görmediği dam, kodes bugün İslam davası ve Rabbi için aşındırdığı bir mekân hâline gelmişti.

Zümrüt mü? İlk korna sesini duymuş, irkilmiş ve babacığı ile göz göze gelmişti. Artık onun kulağında, Nedim'in kalbindeydi titreşim.

O, hikayesini bitirdiğinde hücremizin penceresine kar, gözlerimize yaş, yüreğimize katre-i iman ve dilimize *"Bizi hidayet eden Allah'a hamdolsun"* cümlesi düşüyordu...

---

1. *12/Yûsuf, 25*
2. *12/Yûsuf, 23*

Hikmet Parıltıları

Abdullah b. Mubarek şöyle dedi:

"Biz, az bir edebe çokça ilimden daha fazla muhtacız." [1]

Denildi ki:

"Amelde edep sahibi olmak, amelin kabul olmasının alametidir." [2]

1. *Şerhi Edebi Müfred, 2/392.*
2. *Medaricu's Salikin, 2/397.*

Allah Resûlü'nün oluşturduğu kardeşlik müessesesinde asıl yük Ensar'ın üzerindeydi. Onlar Muhacirler gibi 13 sene boyunca zorluklara göğüs germediler. Ancak kısa zamanda yaptıkları büyük işler ile Muhacirler ile aynı seviyeye gelmeyi başardılar.

Muhacir ve Ensar Arasındaki Kardeşlik

Enes YELGÜN
enesyelgun@tevhiddergisi.net

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam O'nun Resûlü'ne olsun.

Allah Resûlü ve ashabının Medine'ye hicreti tamamlandıktan sonra ilk olarak mescid inşa edildi. Akabinde Allah Resûlü *(sav)* bir dizi yeni uygulamayı Medine'de hayata geçirmeye başladı. Bunların kimisi sadece Müslimleri kimisi diğer toplulukları kimisini toplumun her kesimide ilgilendiren icraatlardı.

Allah Resûlü hicretin hemen akabinde tarihte eşi benzeri görülmemiş bir uygulamaya imza attı ve Muhacir ile Ensar'ı kardeş kıldı. Aslında bu bir nevi zorunluluktu. Muhacirler her türlü maddi güçten yoksun bir hâlde Medine'ye gelmişlerdi. Doğal olarak İslam Cemaati'nin omuzlarına çok ağır bir yük yüklenmişti. Allah Resûlü, kardeşlik müessesesi ile bu sıkıntıyı kısmen hafifletmeyi amaçladı. Bu uygulama öyle boyutlara ulaştı ki hiç bir akrabalık bağı olmasa dahi bu kişiler birbirlerine mirasçı sayıldı.

Öncelikle kardeşliğin sınırlarının hangi boyutlarda olduğunu anlamak için bir kaç rivayete göz atalım daha sonrasında da bu rivayetlerden çıkarttığımız birkaç noktaya değinelim:

"Her bir Muhacir aileyi, Medineli bir aile yanına aldı. Böylece aralarında kardeşlik ahdi gerçekleştirilen sahabiler birlikte çalışacaklar, elde ettikleri kazancı paylaşacaklardı. Ensar, fazla arazilerini Allah Resûlü'ne bağışladı

ve Peygamberimiz de bunları Muhacirler arasında taksim etti. Ensar, bu kadarla da kalmayarak şu cömert teklifte bulundu:

— Ey Allah'ın Resûlü! Hurmalıklarımızı da Muhacir kardeşlerimizle aramızda paylaştır! Peygamberimiz:

— Hayır, öyle olmaz! buyurarak kabul etmeyince Ensar, Muhacirlere:

— Öyle ise ağaçların bakım ve sulama işini siz üzerinize alınız da mahsulde ortak olalım! teklifinde bulundular. Peygamberimiz'in de muvafakatiyle her iki taraf da bu teklifi kabul ettiler." [1]

Allah Resûlü Medine'ye geldikten hemen sonra hem Müslimlerin iç ilişkileriyle ilgili hem de dış ilişkiler konusunda bazı adımlar attı. Ancak önceliğini iç ilişkilere verdi. Zaten İslam toplumunun kendi iç sorunlarını çözmeden, tam manası ile kenetlenmeden dışarıya yönelik adımlar atması anlamsız olacaktı.

İbni Abbas *(ra)* bu mevzu ile alakalı olarak şöyle der:

"Allah Resûlü'nün aralarında tesis ettiği kardeşlik sebebiyle bir Muhacir, Ensari kardeşine, aralarında kan bağı bulunan akrabalarından önce varis olurdu. Ancak 'Ana, baba ve akrabaların bıraktıkları her şey için bir mirasçı tayin ettik...' [2] *ayetiyle bu muamele hükümden kaldırıldı. Ayetin devamında geçen '... Yemin akdiyle mirasçı kıldıklarınızın paylarını da verin...' ifadesiyle Ensar ve Muhacir arasındaki kardeşlik hukuku; yardım, destek ve nasihata münhasır hâle getirildi. Böylece hukuki olan tevarüs kaldırıldı, ancak kişi ihtiyari olarak vasiyette bulunabiliyordu."* [3]

1. *Buhari, Hars, 5.*
2. *4/Nîsa, 33*
3. *Buhari, Tefsir, 4/7.*

"Peygamber'in kardeş ilan ettiklerin arasındaki iki kişi de Mekkeli Abdurrahman bin Avf ile Medineli Sa'd bin Rebi' idi. Sa'd, Abdurrahman'a şöyle diyordu:

— Kardeşim, ben Medine'nin en zenginiyim. İşte malımın yarısı, al. İki tane de hanımım var; bak, hangisi hoşuna gidiyorsa boşayayım, onunla evlen!

Abdurrahman'ın cevabı ise şöyle oldu:

— Kardeşim Sa'd! Allah malını da, aileni de sana bağışlasın. Siz bana çarşının yolunu gösterin.

Abdurrahman'a çarşının yolunu gösterdiler. Doğruca çarşıya gitti, epey bir miktar kazanç elde ederek döndü. Daha sonra Peygamber'in mal çokluğu için duasına da mazhar olan Abdurrahman, çok geçmeden öylesine zengin oldu ki bir defada 700 deveyi yükleriyle birlikte Allah yolunda bağışlayacak dereceye geldi. Kendisi der ki: 'Elime taş alsam, altın ve gümüş olduğunu gördüm!' " [4]

Kurulan kardeşlik müessesesinden ve zikrettiğimiz bu rivayetlerden çıkarabilecek bazı noktalar üzerinde durmak istiyoruz:

Allah Resûlü Medine'ye geldikten hemen sonra hem Müslimlerin iç ilişkileriyle ilgili hem de dış ilişkiler konusunda bazı adımlar attı. Ancak önceliğini iç ilişkilere verdi. Zaten İslam toplumunun kendi iç sorunlarını çözmeden, tam manası ile kenetlenmeden dışarıya yönelik adımlar atması anlamsız olacaktı.

İç ilişkilerdeki birinci basamak, herkesin neye inandığı ve nasıl hareket edeceği konularında fikir ve eylem birliğine sahip olmalarıydı. Yani itikad ve menhec ortaklığı. Bu ikisinin oturması ile o ana kadar var olan tüm ilişkiler tekrardan inşa edilmeye mahkûm oldu.

"Nuh, Rabbine seslendi: 'Rabbim muhakkak oğlum da benim ailemdendir. Ve hiç şüphesiz senin vaadin haktır. Ve sen (en doğru ve en sağlam hüküm veren) Ahkemu'l Hâkimîn'sin.' Dedi ki: 'Ey Nuh! Şüphesiz ki o, senin ehlinden değildir. O, salih olmayan bir ameldir. Hakkında bilgin olmayan şeyi benden isteme! Cahillerden olmayasın diye sana öğüt veriyorum.' " [5]

İtikad ve menhec birlikteliğini uzun soluklu hâle getiren ve zaman içerisinde ortaya çıkan yıpratıcı unsurlardan koruyan şey ise sevgidir. Sevgi bir tutkal

4. *Müsned, 1/91.*
5. *11/Hûd, 45-46*

vazifesi görür. Kişi sevdiği için her türlü fedakârlığı göze alır.

Ensar'ın, Muhacir kardeşleri ile arasındaki bu kardeşlik müessesesi, Allah Resûlü'ne itaatlerinin en açık göstergesidir. Ancak burada birbirlerine olan sevgilerinde asla göz ardı edilmemesi gereken bazı etkenler olduğu da açıktır.

Bu sevgiyi ortaya çıkartan temel etken, *"Allah'ın kalpler üzerinde dilediği şekilde tasarruf ettiği"* gerçeğidir:

"Şayet seni aldatmak isterlerse hiç şüphesiz Allah sana yeter. Seni, yardımıyla ve müminlerle destekleyen O'dur. (Allah,) onların kalplerini birbirine ısındırdı. Sen yeryüzündekilerin tamamını harcasaydın yine de onların kalplerini birbirine ısındıramazdın. Ama Allah onların arasını ısındırdı. (Çünkü) O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [6]

Öyleyse böyle bir kardeşliği isteyenlerin yapacakları ilk amel âlemlerin Rabbi olan Allah'ın kapısını ısrarla çalmaktır. Bir türlü ısınamadığımız kardeşlerimizi isimleriyle beraber zikrederek Rabbimize yalvarmaktır. Bu mevzu kesinlikle hafife alınmamalıdır. İslam toplumunu güçlü kılan şey; hiç bir zaman maddi gücü, kalabalığı, eriştiği dünyevi imkanlar olmamıştır. Takvalı ve birbirini çıkar gözetmeksizin seven bir İslam toplumu, asıl gücü elde etmiştir.

"Allah Resûlü 'Mümin mümine karşı, parçaları birbirini bağlayıp tahkim eden bina gibidir.' buyurdu ve (bu bağlılığı göstermek için) parmaklarını birbirinin arasına geçirip kenetledi." [7]

Sevgiyi ortaya çıkartan ve artıran başka bir etken ise söz ile yetinmeyip ortaya amel koymaktır. Sahabe ile sonraki nesiller arasındaki bariz farklardan birisi de sahabenin az konuşup çok amel yapmaları ve sözleri ile değil yaşamları ile örnek olmaları idi. Maalesef asırlar geçti ve ağzı laf yapanların sayılsı çoğaldı ama pratikte ortaya bir şey koyulmadı.

Kardeşine karşı sevgi besleyemediğini ve muhatabından sürekli olumsuz tepkiler aldığını farkeden bir kimse Allah'a dua ettikten sonra kardeşine karşı güzel amellerini ortaya koymalıdır. Kendisini, onun derdiyle dertlenmeye zorlamalıdır. O zaman görecektir ki kardeşine karşı kalbinde tarifsiz bir sevgi oluşacak:

"İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen (kötülüğü) en güzel şekilde sav. (Bir de bakarsın ki) seninle arasında düşmanlık olan kimse, sıcak/samimi bir dost oluvermiş." [8]

Günümüzde olan ise Müslimlerin, zaten iyi anlaştıkları kişilerle İslam'ın kardeşlik için tavsiye ettiği amelleri yapmaları, geri kalan Müslimler ile selamdan öteye bir ilişkilerinin olmamasıdır.

Kardeşlik duygularını kamçılayan üçüncü bir etken ise bu amel neticesinde elde edilecek güzel akıbeti bilmektir. Bununla alakalı nasları hatırdan çıkarmamaktır.

Ebu Hureyre'den *(ra)* rivayet edildiğine göre Peygamber *(sav)* şöyle buyurdu:

"Başka bir gölgenin bulunmadığı Kıyamet gününde Allah, yedi insanı, arşının gölgesinde barındıracaktır:

... Birbirlerini Allah için sevip buluşmaları da ayrılmaları da Allah için olan iki insan..." [9]

Allah Resûlü'nün kurduğu bu kardeşlik müessesesinin hedeflerinden birisi de ırkçılık putunu bir daha kalkmamak üzere yere sermektir. İslam güneşi, cahiliye üzerine doğduğu andan itibaren zaten erimeye başlayan ırkçılık, Ensar ve Muhacir arasındaki kardeşlik ile iyiden iyiye darbe almış oldu. Bugün rahat bir şekilde okuduğumuz bu tarihî hakikatin, o günün şartlarını hesaba kattığımızda ne kadar muazzam bir adım olduğu rahatlıkla anlaşılacaktır. Bırakalım iki ayrı şehirde, birbirlerinden farklı kavimlere mensup olanlar arasında kardeşlik oluşturmayı, Medine'de Ensar'ı oluşturan Evs ve Hazrec kabileleri arasında dahi bu birlikteliğin oluşması mümkün görünmüyordu. Allah Resûlü'nün davetinin oraya ulaşmasında hemen öncesine kadar, uzun yıllardır süren savaşların hatıraları hâlen taptazeydi. O yüzden bu müessesenin önemini bu yönüyle de değerlendirmek gerekir.

Ensar ve Muhacir arasında oluşturulan kardeşlik ile ilgili rivayetleri incelediğimizde başka bir şey daha dikkatimizi çekiyor. Muhacirlerin bu kardeşliğe zahi-

6. *8/Enfâl, 62-63*
7. *Buhari, Müslim.*

8. *41/Fussilet, 34*
9. *Buhari, Ezan, 36, Zekât 16, Rikak, 24, Hudûd, 19; Müslim, Zekât, 91. Ayrıca bk. Tirmizi, Zühd 53; Nesaî, Kudat, 2.*

ren katkı sağlayan herhangi bir yönleri yok. Onlar şu şekilde düşünebilirlerdi: *"Bizler herşeyimizi feda edip 13 sene boyunca her türlü zorluğa katlanıp buraya geldik. Elbette böyle bir muameleyi hakettik."* Ancak tam tersi Muhacirlerin, bu kardeşlik uygulamasının sonuçları altında ezildiklerini ve güçleri nispetince Ensar kardeşlerine yardımcı olmaya çalıştıklarını görüyoruz. Onlar asla bu durumu kullanma yoluna gitmediler. Bunun en güzel örneğini Abdurrahman bin Avf'ın, kardeşinin üzerindeki yükü hafifletmek için gösterdiği çabada görüyoruz. Bu amelinin neticesinde Allah da *(cc)* ona rızık kapılarını sonuna kadar açmıştı. Bu sadece Abdurrahman'a has bir durum değildir. Geri kalan Muhacirler de hem kendi çabalarıyla hem de seriyelerde elde edilen ganimetler ile bir süre sonra ayakları üzerinde durmaya başladılar.

Muhacirlerin endişe ettikleri tek nokta kardeşlerine maddi olarak yük olmaları değildi. Kardeşlerinin ne kadar büyük bir ecir kazandığını bildikleri için bunun eksikliğini de hissediyor ve dillendiriyorlardı:

"Peygamberimiz, Medine'ye geldiğinde Muhacirler şöyle dediler:

— Ey Allah'ın Resûlü! Kendilerine hicret ettiğimiz şu kavim kadar cömert ve hayırsever kimseler görmedik. Malı çok olan bol bol veriyor, az olan da fedakârlık yapıyor, yardımda bulunuyor. Bütün geçim derdimizi giderdiler ve bizi mallarına ortak ettiler. Korkuyoruz, bütün ecir ve sevabı alıp götürecekler.

Allah Resûlü şöyle buyurdu:

— Hayır, onlar için Allah'a dua ettiğiniz ve yaptıklarından dolayı kendilerini övdüğünüz müddetçe siz de (sevaba nail olursunuz)." [10]

Allah Resûlü'nün *(sav)* oluşturduğu kardeşlik müessesesinde asıl yük Ensar'ın üzerindeydi. Onlar Muhacirler gibi 13 sene boyunca zorluklara göğüs germediler. Ancak kısa zamanda yaptıkları büyük işler ile Muhacirler ile aynı seviyeye gelmeyi başardılar ve şu övgü dolu naslara muhatap oldular:

"Kendilerinden önce (Medine) yurdunu hazırlayan ve iman ehli olan (Ensar), onlara hicret edenleri severler ve (Muhacirlere) verilenlerden dolayı içlerinde bir çekememezlik hissetmezler. Şiddetle ihtiyaç duymalarına rağmen (kardeşlerini) kendilerine tercih ederler. Kim de nefsinin bencilliğinden korunursa işte onlar, kurtuluşa erenlerin ta kendileridir." [11]

"Muhacir ve Ensar'dan öncüler, ilkler ve onlara ihsan üzere tabi olanlar (var ya)! Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. Allah onlar için altından ırmaklar akan ve içinde ebedî kalacakları cennetler hazırlamıştır. En büyük kurtuluş budur işte." [12]

"Eğer hicret olmasaydı ben Ensar'dan biri olurdum." [13]

"Onları ancak müminler sever ve onlardan ancak münafık olanlar nefret eder. Ensar'ı seveni Allah da sever, onlara buğz edene Allah da buğz eder." [14]

"Sizlere Ensar'a iyi muamele etmenizi tavsiye ederim. Onlar benim cemaatim, sırdaşlarım ve eminlerimdir. Üzerlerine düşen vazifeleri hakkıyla yapmışlardır. Hizmetlerinin karşılığı ise henüz tam olarak ödenmemiştir. (Ahirette fazlasıyla ödenecektir.) Bu sebeple onların iyilerine iyilikle muamele edin, kötülük yapanlarını da affedin." [15]

Allah *(cc)* Muhacir ve Ensardan razı olsun, bizleri cennette onlara komşu kılsın.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

10. Tirmizi, Kıyamet, 44/2487.

11. 59/Haşr, 9
12. 9/Tevbe, 100
13. Buhari, Menakıbu'l-Ensar, 2.
14. Tirmizi, Menakıb, 25/3900.
15. Buhari, Menakıbu'l-Ensar, 11.

Kur'ân-ı Kerim'i okumak, anlamaya ve amel etmeye çalışmak ve hayatı Kur'ân ile süslemek doğru bir bakış açısı ile mümkündür. Kur'ân'a doğru yerden bakmayan birinin, onu doğru yaşaması da mümkün değildir.

Kur'ân'ın Hazineleri

Emre ACAR
emreacar@tevhiddergisi.net

Mübarek olan Ramazan ayına bir kez daha ulaşmış durumdayız. Bizi, kendisinin razı olduğu oruç ameline muvaffak kılan Rabbime hamd olsun. Rabbim, bizleri bu aya ulaştırdığı gibi bu aydan faydalanmayı, salih amel yapmayı, günahlardan arınarak çıkmayı nasip etsin. (Allahumme âmin)

Değerli Kardeşim!

Biz farkında olsak da olmasak da elimizde büyük bir hazine, servet, güç kaynağı mevcuttur. Öyle bir güç kaynağıdır ki bu, süper güçlerin esamesini tarihin çöplüğünden silecek kadar kebir bir güç kaynağıdır. Öyle bir servettir ki bu, dünyanın zenginlerini geride bırakacak kadar büyük bir servettir. İşte bu güç kaynağı, büyük hazine, Kur'ân-ı Kerim'dir.

Kur'ân-ı Kerim'i bolca okuyan, hıfzeden, fehmetmek için meal okuyan milyonlarca insan barındırmasına rağmen İslami coğrafyaların fakir, zillete mahkûm, emniyeti ve güveni kaybedip korku ile yaşamaları, Kur'ân-ı Kerim'den yüz çevirmelerindendir:

" 'Kim de zikrimden (göndereceğim Kitaplardan) yüz çevirirse, şüphesiz ki ona sıkıcı/dar bir hayat vardır ve kıyamet gününde onu kör olarak

diriltiriz.' Diyecek ki: 'Rabbim! Niçin beni kör olarak haşrettin? Oysa ben (dünyada) gören biriydim.' Buyuracak ki: 'Böyle işte! Ayetlerimiz sana gelmişti, onu unutmuştun. Bugün sen de unutulup (kendi hâline terk edileceksin).' " [1]

Kur'ân-ı Kerim'i okumak, anlamaya ve amel etmeye çalışmak ve hayatı Kur'ân ile süslemek doğru bir bakış açısı ile mümkündür. Kur'ân'a doğru yerden bakmayan birinin, onu doğru yaşaması da mümkün değildir.

Kur'ân'ı sıradan bir kitap olarak gören veya sadece özel günlerde okunmalıdır diye düşünen, o günün dışında Kur'ân'ı kılıflara, kitaplıklara, odalara hapseden ve bu şekilde muamele eden kişiye elbette Kur'ân fayda vermeyecektir. Bir o kadar da günahını ve küfrünü artıracaktır.

Ancak Kur'ân'ı servet, hazine olarak gören kişi, Kur'ân'a önem gösterecek, sevgi ve saygı ile muhafaza edecek; hayatındaki sorun ve sıkıntıları Kur'ân'a arz ederek çözecek; ailesini, milletini Kur'ân ile yönetecektir. Bu sebeple, Kur'ân'ı kalbi gibi görecek ve her an yanında taşıyacak, okuyacak, anlayacak ve amel edecektir. Kur'ân'dan gafil kalmanın, ondan uzaklaşmanın neticesini ölüm, helak ve müflis olarak görecektir.

Değerli Kardeşim!

Kur'ân'ın Hazineleri Nelerdir?

Kitabımız Kur'ân, vasıflarıyla büyük bir hazinedir. Kur'ân'ın hazine ve servetine dair bazı vasıflarını zikredeceğiz inşallah. Bu vasıflar üzerinde düşündüğümüz zaman görülecektir ki Kur'ân gerçekten bir güç ve servettir. Hiçbir şeyle değiştirilemez.

a. Kur'ân-ı Kerim, Allah tarafından indirilmiştir

Kur'ân-ı Kerim, sihir sözü olmadığı gibi ne insan ne de cinlerin yaza geldikleri bir kitap da değildir. Bu tamamen Allah'ın kelamıdır ve Rabbimiz indirmiştir.

"İçinde hiçbir şüphe olmayan (bu) Kitap, âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir. Yoksa: 'Onu uydurdu.' mu diyorlar? (Hayır, öyle değil!) Bilakis, senden önce hiçbir uyarıcı gelmemiş olan bir toplumu uyarman için, o (Kur'ân), Rabbinden gelen bir haktır. Umulur ki hidayet bulurlar." [2]

"De ki: 'Şayet insanlar ve cinler bu Kur'ân'ın bir benzerini getirmek için bir araya toplansa ve bunun için birbirlerine yardımcı olsalar yine de onun bir benzerini getiremezler.' " [3]

b. İnsanlara bir öğüt ve uyarıdır

"Bu (Kur'ân) onunla uyarılsınlar, (Allah'ın) ancak tek bir ilah olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri öğüt alsın diye insanlara bir mesajdır." [4]

"Bu (Kur'ân) ise, Mekke ve çevresini onunla uyarasın diye indirdiğimiz, mübarek ve kendisinden önceki (Tevrat'ı) doğrulayan bir Kitap'tır. Ahirete iman edenler (bu Kitab'a) inanırlar ve onlar namazlarını (vakitlerine, rükün ve şartlarına, huşu ve adabına dikkat ederek) korurlar." [5]

c. Allah'ın nurudur

"Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar. Kâfirler istemese de Allah, nurunu tamamlayacak olandır." [6]

"Ey insanlar! Rabbinizden size (hiçbir şüpheye yer bırakmayan) burhan geldi ve size apaçık bir nur indirdik." [7]

d. İman edenler için hidayet, şifa ve rahmettir

"Muhsinlere/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanlara hidayet ve rahmettir." [8]

"De ki: 'Ey insanlar! Şüphesiz ki size, Rabbinizden bir öğüt, sinelerde olan (manevi hastalıklara) şifa, müminler için de hidayet ve rahmet olan (bir Kitap geldi).' " [9]

"Hakkında anlaşmazlığa düştükleri hususları onlara açıklaman, iman eden bir topluluğa hidayet ve rahmet olması için bu Kitab'ı sana indirdik." [10]

1. 20/Tâhâ, 124-126
2. 32/Secde, 2-3
3. 17/İsrâ, 88
4. 14/İbrahîm, 52
5. 6/En'âm, 92
6. 61/Saff, 8
7. 4/Nîsa, 174
8. 31/Lokmân, 3
9. 10/Yûnus, 57
10. 16/Nahl, 64

"Kur'ân'dan müminler için (şüphe, şehvet, dünya sevgisi gibi hastalıklara) şifa ve rahmet olacak ayetler indiririz. Zalimlerin ise yalnızca hüsranını arttırır." [11]

e. Allah Kur'ân'da her şeyi ayrıntılı olarak açıklamıştır

"Elif, Lâm, Râ. (Bu,) ayetleri sağlamlaştırılıp (muhkem kılınmış) sonra da (hüküm ve hikmet sahibi) Hakîm ve (her şeyden haberdar) Habîr (olan Allah) tarafından detaylı olarak açıklanmış bir Kitap'tır." [12]

"Suçluların tuttuğu yol açığa çıksın diye, ayetleri işte böyle genişçe açıklıyoruz." [13]

"Kara ve denizin karanlıklarında yolunuzu bulasınız diye yıldızları sizin için yaratan o'dur. Şüphesiz biz, bilen bir toplum için ayetleri geniş bir şekilde açıkladık." [14]

Değerli Kardeşim!

Yukarıdaki, başlıklar altında zikrettiğimiz ayetleri düşündüğümüz zaman *"Kur'ân hayattır, Kur'ânsızlık ölümdür."* diye söylememiz doğru olacaktır.

Âdemoğlu yaratıldıktan sonra hiçbir zaman başıboş, kendi hâline terk edilmemiştir. Rahîm olan Allah, kullarını yalnız bırakıp kendi cehaletine ve zalimliğine terk etmeyendir. Semavi kitaplar indirerek Âdemoğlunun bütün ihtiyaç duyduğu bilgileri, bu kitaplar vesilesi ile öğretmiş, hem cehaletini hem de zalimliğini gidermiştir. Son semavi kitabımız Kur'ân-ı Kerim'in de inmesinin hikmeti budur.

• Kur'ân-ı Kerim, toplumları kıyamete kadar yalnızlıktan kurtaran bir kitaptır.

• Kur'ân-ı Kerim, Âdemoğlu ile yaratıcısı ve yöneticisi arasında bağ kuran ve bu bağlılığı kuvvetlendiren bir kitaptır.

• Kur'ân-ı Kerim; aile, akraba, komşu, ortaklık, ticaret, uyku, yeme, tatil gibi hayatın her zerresinde insana yol gösteren, onun faydasına kanunlar koyan, ulu ve yüce bir anayasa kitabıdır.

• Kur'ân-ı Kerim, insanın maddi ve manevi derdini dinleyen, dertleşen ve derdine çözüm bulan; şifa, rahmet ve hidayet olan bir kitaptır.

• Kur'ân-ı Kerim; fuhşiyat, gasp, yalan, dolan, öldürme, zulmetme gibi cahiliyenin bataklığı ve karanlığında bizleri aydınlığa çıkaran, gözümüze ve kalbimize ışık saçan bir nurdur.

Evet kardeşim, bu yönleri ve daha zikretmediğimiz birçok vasıfları ile Kur'ân, Rabbimizin bize gönderdiği büyük bir hazine, servet ve güçtür! Ona inanan, onu anlayan ve yaşayan herkes bu hazineden istifade edecek, hem dünyada hem de ahirette kurtulacaktır.

Şimdi kendimize soralım;

• *"Kitabım Kur'ân-ı Kerim ile aram nasıldır?"*

• *"Kur'ân'a karşı bakış açım ve muamelem ne seviyedeir?"*

• *"Bu hazinenin hangi ayeti ile güçlendim?"*

• *"Kur'ân-ı Kerim'in hangi ayeti ile hayatımı zenginleştirdim?"*

• *"Kur'ân-ı Kerim'i hatim etmede yarıştım fakat hangi ayetini anlayıp amel ettim?"*

• *"Kur'ân-ı Kerim hangi sorunuma şifa oldu?"*

• *"Kur'ân-ı Kerim'in hangi ayeti beni karanlıktan aydınlığa götürdü?"*

Bu soruları ve buna benzer daha fazla soruyu sorarak kendimizi Kur'ân-ı Kerim ile yargılamalıyız. Bu sorulara alacağımız cevap neticesinde ya Kur'ân hazinesinden faydalanıyoruzdur ya da bu hazineye karşı kör durumdayızdır.

Rabbim, bizlere Kitabımızı okumayı, anlamayı ve amel etmeyi nasip etsin. Kur'ân ile dirilmeyi, Kur'ân ile güçlenmeyi ve zalimi Kur'ân ile devirmeyi nasip etsin. Allahumme âmin.

Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

Bir sonraki yazımızda görüşme ümidi ile...

11. 17/İsrâ, 82
12. 11/Hûd, 1
13. 6/En'âm/55
14. 6/En'âm/97

İktibas

Ey Ramazan'a erişen ve bu rahmet ayına ömrü kifayet eden kardeşim! Unutma ki Allah seni bu aya eriştirmek ve bu ayın rahmet rüzgârlarını teneffüs ettirmekle sana büyük bir lütufta bulunmuştur.

Neden mi?

Çünkü geçen sene bu ayı idrak eden nice kul, şimdi toprak altında, bilmem hangi kabirde amelleri ile baş başa! Onların ömrü bu senenin rahmetine erişmeye kifayet etmedi; yetişemediler bu bağış ayına! İşte, Allah seni bu aya ulaştırarak sana iyilikte bulundu. Sakın ha, O'nun bu iyiliğine kötülükle karşılık verme!

O, seni bu aya eriştirmek sureti ile sana bir kere daha tevbe kapısını açtı. Haydi, gir o kapıdan! Sonuna kadar açılmış o mübarek kapıyı kapatma! Yoksa dışarıda kalanlardan olursun!

Ey kalbi tevhidin nuru ile aydınlanmış muvahhid!

Geçen Ramazan'dan bu yana kalplerimiz günahların lekeleriyle paslandı, kir tuttu. Tevhidimizle onları şirk ve küfrün pisliklerinden arındırdığımız gibi şimdi de gel, tevbelerimizle günahın ve isyanın kirlerinden arındıralım. Onları yeniden onları cilalayıp parlatalım. Tevhidin aydınlığı ile şirkin karanlıklarından kurtardığımız gibi tevbenin nuru ile de günahın zifiri zulmetinden kurtarıp azade edelim onları.

"Kullarından tevbeleri kabul eden ve kötülükleri affeden O'dur. Ve O, yaptıklarınızı bilir." [1]

"Ey iman edenler! Allah'a nasuh bir tevbeyle (günaha dönmeme azmiyle) tevbe edin. Umulur ki Rabbiniz, kusurlarınızı örter ve sizi altından ırmaklar akan cennetlere sokar." [2]

---

1. 42/Şûrâ, 25
2. 66/Tahrîm, 8

Demokrasi: Küçük İnsanlar ve Uzayan Gölgeler

Kerem ÇAĞLAR
keremcaglar@tevhiddergisi.net

Halkın iradesi tecelli ediyor diye demokrasi ile yönetilmeyi kabul eden ve Yahudi kafası gibi karmakarışık hukuk sisteminin hükümleriyle muhakemenin caiz olduğunu beyan eden bir kimsenin aynı zamanda kendisini muvahhid bir Müslim olarak nitelemesi, vereceğimiz örnekteki gibi olacak şey değildir.

Tüm hayatını şeytanın boynuzlarında kurduğu salıncakta sallanarak geçirmiş gibi, milyonlarca dindar insanı demokratlık cenderesine sokup tevhidin özünden uzaklaştıran bir liderin yönetimindeki şirk sisteminin korunup kollanması, yeni ergen gibi çok düşünüp savruk kararlar veren *"millî irade"*nin güçlü kollarına teslim edildiğine göre artık daha güvende olduğu söylenebilir. Dillere pelesenk olan *"millî irade"*nin öznesinin halkın ta kendisi olduğu varsayılır. İşte bu halkın çocuklarının ve gençlerinin, laik ve batıcı eğitim sisteminin egemen olduğu okullarda faziletli, şahsiyetli ve İslami değerlere samimiyetle bağlı birer Müslim olarak yetiştirilebileceğini söylemek, mevcut şirk düzeninin İslami olduğunu ileri sürmek gibi gerçekle bağdaşmayan bir iddiadır.

Batıcı ve laik eğitim sisteminde Cumhuriyet tarihinin en büyük atılımlarını gerçekleştirmiş olmak iddiasıyla beraber, itikadi sapmaların, fikrî karmaşanın ve ahlaki yozlaşmanın yolları da hiç bu kadar genişletilmemiş ve kolaylaştırılmamıştır. Üniversitelerdeki genel durum ise çok daha vahimdir. Ülkenin dört bir yanında her gün yenileri açılan baraka tipi prefabrik üniversiteler üzerinden çağdaş şirk ideolojilerini, ateizmi ve dibini bulmuş yozlaşmışlıkları taşıyıp gündemleştiren ve yaygınlaştıran, birçoğu da aynı zamanda tevhid düşmanı gayretli birer propagandist olan öğretim elemanları, söz konusu ifsat hamlelerini büyük ölçüde örgütlü organizasyonlarla icra etmektelerdir.

İslamcı kimliğin getirilerini limitsiz olarak kullandığı hâlde genç kızlara, kendilerine mahsus özel mekânlarda ve şartlarda eğitim imkân ve fırsatı sağlamak yerine onların, iffet, huzur ve saadet yuvalarından çıkarılıp kampüslerde, sokaklarda ve her türlü tehlikeye açık alanlardaki heva pazarında, inanç, ibadet ve ahlak yoksunu birer meta hâline dönüştürülmelerinin karşılığı, değerlerin eksi istikamette giderek daha da derinlere doğru derekelenmesidir. Böyle bir netice elde etmeyi amaçlayan planlı, programlı, organize bir çalışma olmadığı kabul edilse dahi bu tür vahim

Pozitif bilimler alanında başarılı olan ve ülkeyi imar etmeye çalışırken tevhid akidesinden mahrum olmaları sebebiyle ahiretlerini harap eden nesiller yetiştirmek ancak demokratik bir sistemde gerçekleşebilecek işlerdendir. Bu hikâyenin en hüzünlü tarafı ise ağacı kökünden kesen baltanın sapının, kendi cinsinden olmasıdır.

manzaralar, iktidar eliyle oluşturulan mevcut şartlar gereği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Üç-beş yıldızlı otel konforundaki öğrenci yurtları ve ata-dede mimarisi tarzında inşa edilmiş modern okul binaları yapmak ile dindar bir nesil yetiştirmek birbirinden çok farklı şeylerdir. Pozitif bilimler alanında başarılı olan ve ülkeyi imar etmeye çalışırken tevhid akidesinden mahrum olmaları sebebiyle ahiretlerini harap eden nesiller yetiştirmek ancak demokratik bir sistemde gerçekleşebilecek işlerdendir. Bu hikâyenin en hüzünlü tarafı ise ağacı kökünden kesen baltanın sapının, kendi cinsinden olmasıdır. Yani, halk iradesinin güç ve yetki verdiği demokratik sistem hiçbir planlamasında ve projesinde tevhid dini olan İslam'ı temel referans olarak almamaktadır. Buna karşın halk iradesinin ortaya çıkmasının istatistiki göstergesi olan demokratik seçimlere katılımın oldukça yüksek bir oranda tecelli etmesi şunu göstermektedir ki toplumsal laikleşme süreci büyük ölçüde tamamlanmak üzeredir. Halk iradesinin tecellisiyle iktidara gelmiş bir hükümet, fakir aileler; minik yavrularını şirk ve nifak yuvası laik okullara göndersinler diye kendilerine her ay nakit para yardımında bulunmaya devam etmektedir. Böylelikle hem maddi hem de itikadi anlamda mahrumiyet içerisindeki ailelere (İsrail tohumu gibi) yüksek verimli şirk ve nifak tohumları ekilmektedir. Bu sürecin ara sonuçları olarak aile ve toplum hayatındaki nesil nesil çürümüşlük de artmaktadır. Şirk ve nifak da yaygınlaşıp gayet doğal bir şeymiş gibi artık sıradan ve tabii görülmeye başlanmıştır.

Peki ya çocuğunu artık birer fesat yuvası hâline gelmiş/getirilmiş Batıcı ve laik olan ilk kademe okullarına göndermek istemeyen ailelerin çocuklarına karşı aynı ilgi ve hassasiyet gösteriliyor mu? Elbette ki ilgi ve hassasiyet gösterilmediğini söylemek haksızlık olur! Zira gün geçmiyor ki sırf itikadi ve ahlaki endişelerden ötürü minicik yavrularını alternatif eğitim kurumlarına yönelten aileler hakkında soruşturma ve kovuşturma haberleri gündeme gelmiş olmasın! Kadın erkek on milyonlarca seçmenin, çağımızın Zulhalasa putu olan *"demokratik seçim sandığı"* etrafında *"kalçalarını sallayarak"* şirk ideolojisi demokrasiyi tazim ettiği bir toplum için bu tür trajediler pek bir anlam ifade etmez. Bu çocukların polis karakollarında ve ailelerinden koparılarak zorla tutuldukları Çocuk Esirgeme Merkezleri'nde yaşadıkları kötü deneyim ve travma kimin umurunda? Bu toplumun söyleyeceği bir şey varsa o da şudur: *"E siz de bizim yaptığımız gibi çocuklarınızı (çağdaş ve laik) okula gönderin, böyle şeyler yaşamayıverin canikom..."*

Günümüzün en yeni, en etkili ve çok sayıdaki *"put"*-larından biri hâline gelmeye başlayan *"sanal alem/ sosyal medya"*nın başta insan fıtratı olmak üzere kişi mahremiyeti, aile bütünlüğü, toplumsal doku ile itikadi ve fikrî mecralarda ne denli yıkıcı olduğu apaçık ortadadır. Hâl böyleyken sınır tanımayan bu potansiyel tehlikeye karşı tamamen korumasız olan yüzbinlerce ilk ve orta derece okul öğrencisini dolaylı da olsa bu saldırıların hedefi hâline getirecek bilgisayarlarla donatıp kontrolsüz internet erişimini kolaylaştırmanın, bilgi teknolojilerinden istifade etmelerini sağlamak dışında daha farklı amaçlar taşıdığı kanaati ağır basmaktadır.

Kadınların fıtri ihtiyaç ve temayüllerine münasip alanlarda ihtisas yapıp etkin hizmetlerde bulunmaları, aile yapısını ve sosyal dokuyu güçlendirecektir. Bu alandaki çaba ve hizmetlerinin şer'an bir engeli yoktur. Kur'ân-ı Kerim'den ve sünnet-i seniyyeden açık deliller ile fıtratın hilafına olmak üzere mutlak manada kadın erkek eşitliğiyle de yetinmeyip kadınlara bazı yönlerden üstünlük sağlayan pozitif ayrımcılığı anayasal güvenceye kavuşturmakla aileler başta olmak üzere toplumsal hayat âdeta dinamitlenmiştir. Hemen hemen her gün memleketin birçok yerinden insanlık adına üzücü olan aile dramı haberleri basına yansımaktadır. Boşanmalar, dağılan yuvalar, sahipsiz kalan ve bu bahtsızlıktan daha da kötü olan *"devlet koruması"* altına alınan çocuklar...

Esas itibariyle batının beceriksiz ve çok kötü bir kopyası gibi duran son on yedi yıllık AK Parti iktidarı ile muhafazakâr bir kimlik de edinen laik sistemin, yine kendi yandaşlarına ve candaşlarına bahşettiği ekonomik ve sosyal özgürlükten taviz vermemek için fıtri ve toplumsal değerleri ayaklarının altına alan *"İdeal Kadın"* modeli, sözüm ona muhafazakâr aileler üzerinde de azap bulutları gibi dolaşmaktadır. Bunun kapısı devlet kurumlarında ve eğitim alanındaki başörtüsü yasağının kaldırılmasıyla ardına kadar açılmış oldu. Bu da laik sistemin benzer konularda ortaya koyduğu tipik bir davranış biçimidir. Evet, bugün fert fert millî iradeyi ortaya koyarak şirk sistemini ihya eden, küfür ve zulümlerini belki de bilinçli ve kasıtlı olmayan bir şekilde başörtüsüyle gizlemekte olan ve halkın hemen hemen her kesimi arasında sistemin meşruiyetini büyük ölçüde ikmal ettiren büyük bir muhafazakâr kitle vardır. Laik sistemin genetik davranış biçimi şudur: İpin ucunu daima elinde tutmak. Konjonktürel olarak bazı dönemlerde yine kendisinin uygun göreceği ölçüde ipi gevşetir ama asla tamamen bırakmaz. Ya da yasal bir düzenleme yapmak gibi bağlayıcı bir sözleşme yapmaz. Kendisine teveccüh ederek fevc fevc iltihak ve intisap eden bu muhafazakâr kitleye verilen ise devede tüy misali küçük bir mükâfattır. Bu mükâfatın bedeli de fevkalade pahalıdır.

Millî irade tablosunda yer alıp imanına zulüm karıştırmak ne kadar da kötü bir alışveriştir! Her daim *"ilahi rahmet bulutlarının gölgesinde"* serinlemeyi, *"kudret helvasını"* ve *"bıldırcın etini"* bırakıp soğan sarımsağa talim etmeye rıza göstermek suretiyle hayrı terk edip kötü olana yönelmek, temiz fıtrat sahiplerinin yapabileceği bir iş değildir.

Toplumun birçok kesiminde yaşanmakta olan altüst oluşun gün geçtikçe sıklaşması, artması ve yaygınlaşması oldukça endişe vericidir. Bununla beraber sebep sonuç ilişkisi açısından bakıldığında cezanın da amel cinsinden olduğu hakikatiyle karşılaşılacaktır.

Allah *(cc)* insanı; akıl, duygu, muhakeme, itikad ve daha birçok teçhizatla donattığı gibi onun (insanın) kıyamete kadar sürecek düşmanı olan şeytanın, kullarına yaklaşma ve aldatma yollarını da açıklamakla insanlara büyük bir lütufta bulunmuştur. Allah şöyle buyurmaktadır:

لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا

"Allah ona lanet etmiştir/etsin. Dedi ki: '(Kasem olsun ki) senin kullarından belirlenmiş bir pay edineceğim.' " [1]

Ayette geçtiği üzere şeytanın insandan pay edinmesi hususu yukarıda bahsettiğimiz örneklerle birlikte düşünüldüğünde daha iyi anlaşılacaktır. Sapkınlığın en dip hâlinde bulunan ve kayda değer dahi olmayan bazı satanistlerin haricinde şeytana ibadet ayini yaparak bütün *"pay"*ını ona veren pek kimse yoktur. Aslında kastedilen anlam da tam olarak bu değildir. Fakat kişi veya toplum; düşüncesini, emeğini ve nefsini (mesela demokratik seçimlerde kullandığı oyunu) şeytani düzenlerin hizmetine takdim edip de şeytanî olduğu apaçık belli olan demokrasi ile hayat ve hükmetme alanı bulan sapkın liderlere tabi olup itaat ettiğinde yüce Allah'ın emirlerini bırakıp iradesini şeytanın emrine tahsis etmiş olur. Şeytan işte o zaman Allah'ın kullarından *"pay"*lanmış olur. Sonuç bu minvalde olduğunda bu iradenin adına millî denmesinin, mümince bir hayatta hiçbir karşılığı yoktur.

Başta koyu laikçi partilerin etkin olduğu bazı yerlerde özellikle kadınlar, ittire kaktıra en ön sıralarda boy göstermeye teşvik edilmekte ve hatta diğer bazı yerlerde buna zorlanmaktalardır. Bu durumdaki kadınlar, gençler ve yaşlılar; vakitlerini, çalışmalarını, yeteneklerini, mallarını ve emeklerini bu yolda sarf etmekle kendilerinden daha fazla pay edinmesi için

1. *4/Nîsa, 118*

şeytana bizzat öz nefisleriyle imkân vermekte ve fırsat sunmaktalardır. Demokrasi gibi muhayyel bir dünyanın ve bu sahtekârlıklar dünyasını koruyup devamlılığını sağlayan laik devlet yapısının verdiği özgüvenle şirk ile tevhidin dahi eşit görülmeye başlandığı mutlak küfri bir anlayış, genel kabul ile geleneksel bir karaktere bürünmektedir. Bir tarafta tevhid ehli olduğunu söylerken öte tarafta gayriislami itikadların/ideolojilerin müntesibi ve müttebii olmak açmazında kıvranan insanların sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Halkın iradesini önemseyip hürmette kusur etmemek adına üstün bir çaba gösterdiği hâlde Hak Teâlâ'nın hududuna yaklaşmakla kalmayıp bilerek veya bilmeyerek yönlendirilmek suretiyle Allah'ın sınırlarını ihlal edip haddi aşan insanlar, sinelerini zillete açmış durumdalardır. İmanı, gözleriyle müşahede ettiği (sopa, oy pusulası, keleş, füze, savaş uçağı, altın, dolar vb.) görsel objelere endeksli nice insan; ismini telaffuz etmekten kaçındıkları bir tür materyalizme esir düşmüş gibi artık tüm planlarını matematiksel işlemler üzerinden hesap etmek ve meydanlardan ve sandıklardan çıkan verileri kullanarak uhrevi çıkarımlarda bulunmaya yönelmek durumuna gelmiş bulunmaktalardır.

Halkın iradesi tecelli ediyor diye demokrasi ile yönetilmeyi kabul eden ve Yahudi kafası gibi karmakarışık hukuk sisteminin hükümleriyle muhakemenin caiz olduğunu beyan eden bir kimsenin aynı zamanda kendisini muvahhid bir Müslim olarak nitelemesi, vereceğimiz örnekteki gibi olacak şey değildir:

Bu konularla ilgili olanların gayet iyi bildiği üzere Hristiyanlar, hem tevhidi hem de teslis[2] akidesini kabul ederler. İsa'ya *(as)* nazil olan (ilk/orjinal) İncil'de: *"Allah'tan başka ilah yoktur ve o tek ilahtır."* ifadesinin açık bir şekilde yer aldığını hiçbir Hristiyan inkâr etmez, edemez. Hâl böyleyken şu ana dek hiç kimse günümüz Hristiyanlarının teslis akidesine inanmakla beraber tevhide de inandıklarını ileri sürerek muvahhid olduklarını iddia etmemiştir, edemez de. Doğru olmadığı hâlde akla yatkın olup kitlelerin hoşuna giden ve hesabına gelen nice sözler vardır ki insanlar üzerinde âdeta sihir etkisi bırakır.

Haklarının savunulması adına kadınların değersizleştirilmesi, gençliğin problemlerinin içinden çıkılamaz hâle getirilmiş olması; çoğunlukçu demokratik siyasetin baş ağrısından bütçe açığına kadar her derde deva olduğu mavalı, ticarette gayrı şer'i kuralların geçerli kılınması, medeni hukukun fıtrata ve şer'i şerife aykırılık teşkil etmesi; konu başında da değindiğimiz gibi laik ve Batıcı eğitim tezgâhlarından geçirilen yeni neslin vahamet arz eden durumu, bu kurumlara aileleri tarafından bilinçli bir tercihle gönderilmeyen çocukların karşılaştığı zulüm derecesindeki uygulamalar; âdeta suç ve suçlu üreten gayrı şer'i hukuk, yargılama ve ceza infaz sistemi; kültür, sanat ve edebiyatta ölçüsüz ahlaksızlığa yol veren sınırsız özgürlük ve devlet desteği...

Tüm bunların en önemli nedeni olan demokrasi başta olmak üzere diğer beşerî sistemlerin insanlık için ve ümmet için alternatif bir çözüm yolu olabileceğine inanmak hiç şüphesiz kişinin İslam'ını bozan büyük bir meseledir. Böyle bir inanç ve kanaate sahip kimsenin hâli hem tevhide hem de teslise inanan Hristiyan'ın durumuna ne kadar da çok benzemektedir.

Her insan fıtrat/İslam üzere doğar. Tevhid akidesine yatkın ve hatta meftun olan fıtratı, körpeliğin iyimserliğiyle şirk unsurlarını haylamaya yöneltmek ne akıl ne de ilim kârıdır. Hakikatte akıbeti mahrumiyet ve zillet olan *"millet iradesi"* tecelli ettiğinde, çok pahalı bir şey hiç umulmadık bir kolaylıkla elde edilmiş gibi yaşanılan sevinç ve bu sevinçle daha da büyüyen ümitler, yanlış kulvarlara kanalize edilmiştir. Zan ve bidat üzere saptırıcı önderlere ittiba, zillet ve ebedî hüsranın sebebi olacaktır. Bir Çin atasözü şöyle der: *"Eğer bir yerde gölgeler uzamaya başladıysa orada güneş batıyor demektir."*

Allah'a ve Resûlü'ne itaatten yüz çevirip iyi niyetle dahi olsa, özünde şirk ihtiva eden demokrasi gibi yollarla başkanlarına ve büyüklerine tabi olan insanlara da yüce Rabbimizden basiret, izan, hidayet ve esenlik yoluna ulaşmalarını yakın ve kolay kılmasını niyaz ediyoruz.

Hiç şüphe yok ki sözlerin en güzeli Allah'ın *(cc)* sözü, yolların en hayırlısı Muhammed'in *(sav)* yoludur.

2. *Baba-Oğul-Ruhu'l Kudüs şeklindeki üçlü inanç*

Gerek mescidde gerek misafirlikte gerek insanların toplandığı meclislerde umuma ait eşyalara zarar vermek, düzeni ve huzuru bozucu hareketler yapmak, itişip kakışmak, koşturmak, sürekli bir şeyler yiyip içmek ve içecekler ile etrafı kirletmek edebe aykırı davranışlardır.

Eleştiri

Mahi
mahi@tevhiddergisi.net

Her gün yeni bir vakıa duyuyoruz çocuklarla alakalı. Duyduğumuz şeyler öyle yenilir yutulur cinsten de değil. Bazen *"Bizim çocuklarımız olamaz bunu yapanlar."* diye düşünüyor, bazen hayretimizi gizlemeye çalışıyor, başımızı öne eğiyoruz.

Hangi birine değinelim?

Dokuz yaşındaki bir Müslim evladının en ağır küfürleri edişine mi; girdiği ortamda hem kendi hem yakınlarının saygınlığını, yaptığı tuhaf hareketler ile yerle bir edişine mi; herkese açık bir mekânda kendine ikram edilmeyen içecekleri ceplerine dolduruşuna mı, defalarca uyarılmalarına rağmen büyüklerin ihtarlarına kulak asmayışlarına mı; annelerin, çocuklarının bu görgüsüzlük ve saygısızlıklarına sessiz kalışlarına mı?

Hangisine...

İslam, öyle sadece akideden ibaret bir din değildir. İslam, akideyle ortaya çıkan, ahlak ile kedisini gösterip taçlandıran bir dindir. Ahlakın en temel unsuru ise güzel konuşmaktır. Sövmek fısktır, kötü bir özelliktir.

Dokuz yaşındaki bir çocuğun, bir başkasının ebeveynine sövmesi kabul edilebilecek bir durum değildir!

Meclislere gelen çocukların dış görüntüsü de yürek burkmakta. Saçlar dağınık, tırnaklar uzun ve kirli, yüzlerinde sabahtan kalma çapak, kahvaltıdan kalma yemek artıkları...
Su bol, sabun bol. Evet, zorlanır çocuk sürekli ellerini yıkamaktan, yüzünü yıkamaktan...

Fakat burada daha kritik mevzu, bu yavrumuzun ailesinin duruma el atmayışıdır. *"Ne yapalım, nasıl önleyelim, bu davranış bozukluğunun sebepleri nelerdir, çocuğumuz, bunu kimden öğrenmiş olabilir olabilir?"* sorularını dert edinmeyişleridir.

Ahlaka taalluk eden bir başka husus da şudur: Umumi bir ortamda nasıl davranılacağını bilmemek, edebine, görgü ve nezaket kurallarına aykırı davranmaktır.

Gerek mescidde gerek misafirlikte gerek insanların toplandığı meclislerde umuma ait eşyalara zarar vermek, düzeni ve huzuru bozucu hareketler yapmak, itişip kakışmak, koşturmak, sürekli bir şeyler yiyip içmek ve içecekler ile etrafı kirletmek edebe aykırı davranışlardır.

• Ebeveynler çocuklarına meclis adabını öğretmeli ve gerekirse evde bunun çalışmasını, tekrarını, dramasını yapmalıdır.

• Aile ziyaretlerine giderken erkek çocuklar mutlaka babalarının yanında durmalı, babalarıyla oturmalı; onların konuşmalarına, gündemlerine ve tüm davranışlarına şahit olmalıdır.

Bu sayede meclis adabını öğrenecek, hem şahsını hem de ailesini küçük düşürecek davranışları sergilemekten kaçınacaktır.

Kimi çocuklar, nezaketi hiç içselleştiremez. Benim tavsiyem bu çocuklarımızın da Müslimlerin itibarı adına meclislerden uzak tutulmasıdır.

Meclislere gelen çocukların dış görüntüsü de yürek burkmakta. Saçlar dağınık, tırnaklar uzun ve kirli, yüzlerinde sabahtan kalma çapak, kahvaltıdan kalma yemek artıkları...

Su bol, sabun bol. Evet, zorlanır çocuk sürekli ellerini yıkamaktan, yüzünü yıkamaktan...

Fakat ebeveyn bu konuda ısrarcı olmalı, özellikle toplumla iç içe olunacağı zamanlarda temizliğe (beden ve elbise) daha çok dikkat etmelidir.

Merak ettiğim bir şey var: Anne veya baba, evden çıkarken belki on kere aynaya bakar da hiç çocuğunun üstüne başına bakmaz mı?

Lütfen! Allah için evlatlarınıza sahip çıkın. Onları bedevilikten sıyırın... Topluma imanı sağlam, ahlakı güzel, terbiyeli, nazik nesiller kazandırın!

Hoş Geldin, Ey Ramazan

Dr. Seyfullah İslam
seyfullahislam@tevhiddergisi.net

Tüm gün aç kalan vücudumuza, iftarda 3-4 çeşit yemeği bir arada ve hızlı bir şekilde alırsak, boş ve dinlenmekte olan midemize bir anda çok yükleniriz. Bu durum midemizde ağırlık, bulantı, gaz, yanma, reflü, kabızlık gibi sağlık sorunlarına yol açacaktır. Bunları önlemek için, iftarda az olması kaydıyla su veya hurma ile orucumuzu açtıktan sonra, midemizin dinlenme fazından çıkmasını ve uyanmasını sağlamalıyız.

Bizleri bir Ramazan ayına daha ulaştıran Allah'a *(cc)* hamdolsun. Salât ve selam Allah'ın Resûlü olan Muhammed'in üzerine olsun.

İnsanların tercih ettiği besinler ve beslenme alışkanlıkları dönemsel olarak değişiklik gösterebilir. Ramazan ayı bu değişimlerin en belirgin olduğu dönemlerden biridir. Başta Ramazan ayında olmak üzere genel olarak oruç tutmak ruhsal ve bedensel bir arınmadır. Ramazan, kişinin sadece yemek yemediği ve yiyemediği, yemeğe akşama kadar diş sıkması gereken beslenme programı değildir. Ramazan ayını ruhen ve bedenen arınma yani bir detoks ay'ı olarak kişinin kirlerinden arındığı bir ay olarak düşünebiliriz. Bu arınmanın her iki boyutunun (ruhen ve bedenen) ihmal edilmemesi ve şuurlu bir hâl içerisinde tamamlanması gerekir.

Bu yazımızda inşallah; Ramazan ayının ruhen arınma boyutunu hatırlatmakla birlikte bedenimiz açısından sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak için her zaman olduğu gibi itidalli ve dengeli beslenme ile sağlamamız gerektiğinden bahsedeceğiz.

Ramazan da beslenme şekli özellikle örfü bir hâl alması ve ayrıca yaz ayına denk gelmesi sebebiyle; uzun süre aç kalınacağı için iftar ve sahur öğünlerinde daha çok çeşit ve daha fazla yemekler tüketilmektedir. Bu da bir takım sağlık problemlerini beraberinde getirmekte ya da var olan

> Kuru hurma, özellikle folik asit, potasyum, demir, fosfor, magnezyum, kalsiyum ve lif açısından çok iyi bir kaynaktır. 2-3 adet kuru hurma 1 porsiyon meyve yerine geçtiği için tüketilebilir. Ancak kuru hurma, kan şekerinin ani yükselmesine sebebiyet verdiği için aşırı miktarda tüketilmemelidir.

hastalıkların kronikleşmesine/ilerlemesine yol açmaktadır. Uzun süreli açlık, ara öğünlerin ortadan kalkması ve toplam öğün sayısının azalmasına bağlı olarak metabolizma yavaşlama eğilimi göstermekte ve kilo kontrolü bilhassa hareketsizlikten dolayı zorlaşmaktadır. Lakin doğru bir beslenme tarzı ve doğru planlanmış egzersizlerle metabolizmanın yavaşlamasını engelleyerek, Ramazan ayını sağlıklı ve kilo almadan geçirmek mümkündür. Ramazan ayı ile birlikte günlük beslenme ve öğün sayımız değişir. Normalde ara öğünlerle birlikte 4-5 olan öğün sayısı iki öğüne düşer. Bir öğünde yenen yemek miktarı aşırı artar. Kırmızı et, ekmek, pilav, hamur işi ve tatlı tüketimi artar. Bunun yanı sıra meyve ve sebze tüketimi de azalır. Oysa unutmamamız gereklidir ki Ramazan ayında da günlük almamız gereken protein, karbonhidrat, yağ, vitamin ve mineral oranları aynı miktarda olmalıdır.

Dengeli bir beslenme örüntüsü, düzenli uyku ile vücudumuz Ramazan ayında zararlı fazlalıklarından arınarak kendini yeniler, mide-bağırsak sistemimiz dinlenir, alkol ve sigara kullananlar kullanmadıkları için kan temizlenir, karaciğer kendini yeniler. Düzenli bir beslenme alışkanlığı kazanabilmek için ciddi bir fırsat doğar. Gün içerisinde sık ve ara öğünlerle yeme alışkanlıklarını terk etmek gibi. Orucun ilk günlerinde beslenme düzenindeki değişimden dolayı sağlıklı bireyler, Ramazan ayında kabızlık, mide yanması, uyku hâli, unutkanlık, dikkatsizlik, baş dönmesi, baş ağrısı, kan şekeri düşüklüğü ve kilo artışı/düşüklüğü gibi bir takım sağlık sorunları ile karşılaşabilir. Bu daha çok yanlış beslenme alışkanlıklarının birdenbire yani vücut buna adapte olmadan değişmesinden kaynaklanmaktadır. Ramazan ayında sağlıklı beslenme kadar vücutta yaşanan değişimler konusunda da bilinçli ve dikkatli olmamız gerekir.

Ramazan ayında oruç tutarken uzaklaştığımız fiziksel istekler, beynimizin yapılan işlere yoğunlaşmasını sağlar. Gereksiz metabolik aktivitelerle uğraşmayan vücut, algılama ve öğrenmeye odaklanarak hafızamızın daha iyi çalışmasına katkıda bulunur. Ramazan'ın yemek kültürü açısından en bilinen özelliği sofralardaki çeşitlilik ve bolluktur. İftar ve sahur sofralarında bir insana yetecek yemeğin 2-3 kat fazlası bulunabilmektedir. İftarda kan şekeri çok düşük olduğundan kısa sürede çok miktarda besin tüketme isteği doğmaktadır. Yapılan en büyük hatalardan birisi de çok hızlı bir şekilde, çok yüksek miktarda besin tüketmektir. Beyin doyma emrini yemekten 8-15 dakika sonra verir. Çok hızlı yemek yendiğinde bu süre zarfında yüksek miktarlarda, enerjisi yüksek besinler yenilebilir ve bu durum ilerleyen günlerde kilo alımına da zemin hazırlar. Oruç tutmak dikkat edilmesi gereken kurallara ve beslenme şekline uymak kaydıyla sağlıklı ve vücudumuzu dinlendiren bir ibadettir. Sağlıkla ilgili sorunu olan kişilerin diyabet, kalp hastalığı, böbrek hastalığı, metabolik sendrom, yüksek tansiyon, kan sulandırıcı ilaç kullanmak zorunda olanların, SLE (sistemik lupus eritamatozus) gibi kronik hastalığı olanların, sürekli ilaç kullanmak zorunda olanların, ağır durumda olan kanserli hastaların, sindirim sistemi rahatsızlığı çok ileri boyutlarda olanların, gebe ve emziren kadınların, büyüme gelişme çağındaki çocukların sağlıkları açısından oruç tutmaları sakıncalı olabilmektedir. Bu yüzden itibar edilen bir hekime danışılmadan oruç tutmaları önerilmemektedir.

Ramazanda Neler Yapmalı ve Nasıl Beslenmeliyiz?

Tüm gün aç kalan vücudumuza, iftarda 3-4 çeşit yemeği bir arada ve hızlı bir şekilde alırsak, boş ve dinlenmekte olan midemize bir anda çok yükleniriz. Bu durum midemizde ağırlık, bulantı, gaz, yanma, reflü, kabızlık gibi sağlık sorunlarına yol açacaktır. Bunları önlemek için, iftarda az olması kaydıyla su veya hurma ile orucumuzu açtıktan sonra, midemizin dinlenme fazından çıkmasını ve uyanmasını sağlamalıyız. Yağ oranı az olan iftariyeliklerden (1-2 dilim peynir, 1-2 adet zeytin, 2 parça ceviz, domates, salatalık maydanoz, yeşillik vb.) ve sonra bir kâse çorba ile yanında birkaç dilim ekmek, herhangi bir rahatsızlık varsa kepekli, tam buğday veya çavdar ekmeği tüketebilir. En az 5-10 dakika veya mümkünse 15-20 dk. sonra ana yemeğe geçmeliyiz.

• İftarda; ızgara, haşlama veya fırında pişirme yöntemleriyle hazırlanmış et, tavuk veya sebze yemekleri, etli sebze yemekleri, kuru baklagilleri tercih etmeli ve bu yiyecekleri yoğurt, ayran, cacık, kefir, bol yeşillikli salata, birkaç dilim tam buğday/kepekli/çavdar ekmeği ile tüketmeliyiz. Ağır hamur işleri, kızartma, kavurma, yağda kızartılmış şerbetli hamur tatlılarından uzak durmalıyız.

• İftarda tatlılar çok tüketilmemeli. Yemekleri bol bol yiyerek mide fesadına uğratılmamalıdır.

• İftarda en önemlisi, kişi lokmalarını küçük seçmeli ve iyi çiğneyerek acele etmeden tüketmelidir.

• Kuru hurma, özellikle folik asit, potasyum, demir, fosfor, magnezyum, kalsiyum ve lif açısından çok iyi bir kaynaktır. 2-3 adet kuru hurma 1 porsiyon meyve yerine geçtiği için tüketilebilir. Ancak kuru hurma, kan şekerinin ani yükselmesine sebebiyet verdiği için aşırı miktarda tüketilmemelidir.

Sahurda Neler Yemeliyiz?

Sahur, insanları oruca hazırlayan en önemli öğündür. Mutlaka uyanılması ve kan şekerinin dengede tutulması için, sahur yapılması gerekmektedir.

"Sahura kalkın, zira sahurda bereket vardır." [1] gibi sözleriyle sahur yemeğini teşvik eden Allah Resûlü'nün *(sav)* uygulamalarıyla da sahura önem verdiği görülür. Bazı hadislerde sahurun tamamen terkedilmeyip bir yudum suyla dahi olsa yerine getirilmesi tavsiye edilmiş, sahura kalkanların Allah'ın rahmetine ve meleklerin duasına mazhar olacağı belirtilmiş.[2]

İftarda ve sahurda; kızartma, kavurma, salam, sosis, sucuk (şarküteri ürünleri) gibi çok yağlı, çok baharatlı, tuzlu yiyeceklerden uzak durmalıyız. Bunlar daha fazla susamaya neden olacağı için oruç tutmamızı güçleştirecektir. Sahurda çok yemek yerine, daha yavaş sindirilen, daha uzun süre tokluk hissi sağlayan proteinli ve lifli yiyecekler tercih edilmelidir.

Bunlar;

Tam tahıllı ürünler,

Tam tahıllı buğday ekmeği, çavdar veya kepek ekmeği,

Süt ürünleri, (yoğurt, ayran, süt kefir, cacık vb.)

Yumurta,

Tahin,

Ceviz, kavrulmamış yani işlem görmemiş fındık/badem/kuru meyveler,

Menemen (yumurtalı, zeytinyağlı, soğanlı, biberli, domatesli, maydanozlu),

Şekersiz hoşaf veya komposto,

Taze sebze ve meyvelerdir.

Rafine ürünlerden, beyaz undan yapılmış kek, poğaça, kurabiye, vb. gibi hamur işleri ve şekerli yiyeceklerden uzak durmalıyız.

Yetişkin bir insan günde 1.5-2 lt. su tüketmelidir. Ancak mevsimin sıcak olması, besin alımının yapılamadığı süre boyunca, günde 2-2.5 lt. suya ihtiyacımız olacağı için bu miktar iftar ve sahur öğünleri arasında karşılanmaya çalışılmalıdır. Bol sulu gıdalar almalıyız. Pişireceğimiz taze veya kuru meyve hoşaf/kompostoları mümkünse şekersiz veya 1-2 lt. suya maksimum 1 yemek kaşığı şeker konularak pişirilmesi gerekmektedir.

Akşam yemeğinden sonra hafif tok durumdayken (kesinlikle tok karnına değil) hafif tempolu yapacağı-

1. *Buhari*

2. *İmam Ahmed, Müsned*

İftar ile sahur arasında üst üste 2 bardaktan fazla olmayacak şekilde aralıklı bol bol su içilmelidir.
Aksi hâlde bedenin su ihtiyacını karşılayamaması ertesi gün bedenin aşırı susamasına hatta hastalıklara dahi sebep olabilir.

mız 30-45 dakikalık yürüyüşler ile metabolizmamızın yavaşlamasını ve aldığımız besinlerin yağ olarak depolanmasını önleyebiliriz. Teravih namazı öncesi mümkünse 5 dk. bile olsa tempolu yürümek kişinin sahura kadar daha rahat olmasını sağlar.

Rafine ürün olan hamur işleri, beyaz ekmek, makarna/pirinç pilavı yerine glisemik indeksi daha düşük olan domatesli, sebzeli veya yeşil mercimekli bulgur pilavı, tam buğday unu veya ürünleriyle yapılmış besinleri tercih etmeliyiz.

Eğer hipoglisemi (düşük kan şekeri) şikâyetiniz varsa; sahurda bir orta boy haşlanmış patates tüketebilirsiniz. Siyah kuru üzüm (2 yemek kaşığı (15 gr. veya pratik olarak avuç içiniz kadar) veya hurma (2-3 adet) veya kuru kayısı (2-3 adet), veya kuru incir (1-2 adet) iyi bir seçimdir.

Yüksek kolesterolü ve trigliseriti düşürücü etkisi, protein bakımından etteki protein ile eş değerli bir besin olması sebebiyle, yeşil mercimeği iftarda rahatlıkla bir porsiyon tüketebilirsiniz. (Örneğin, 1 porsiyon yeşil mercimekli domatesli bulgur pilavı veya 1 porsiyon yeşil mercimek çorbası veya 1 porsiyon taze sebzelerle hazırlanmış yeşil mercimek salatası vb.)

Sigara içen kişiler, iftardan sonra sigara içmeleri vücuda ani nikotin yüklemesine neden olacağından, kalp ve damar hastalıklarını tetikleyecektir. Bu yeni beslenme sürecinde gündüz sigara içememeye alışkanlık kazanan kişi özellikle Allah'tan yardım dileyerek Ramazan ayında sigara illetini terk etmeye çalışmalıdır.

Romatoid Artriti olan hastaların tuz, sigara, beyaz ekmek, şeker içeren besinleri tüketmeleri daha kötü olmalarına sebep olur, bunun yerine tuzsuz veya az tuzlu (doğal tuz) besinler, tam buğday, çavdar ekmeği veya kepek ekmeği tüketmeleri tavsiye edilir.

Anemisi (kansızlık) olan hastaların kepekli ekmek ve kepekli undan yapılmış yiyecekleri tüketmemesi, bunun yerine tam buğday, çavdar ekmeği tüketmeleri tavsiye olunur. Et, etli sebze yemeklerinin yanında C vitamini yönünden zengin besinler (limonlu, bol yeşillikli, maydanoz, salatalık, domates, sivri biber vb. ile hazırlanmış salata), çekirdekli doğal kuru üzüm vb. tüketmeleri gerekmektedir.

Vücudumuzdaki demirin (Fe) emilimi ve vücutta kullanılması açısından, yemeklerden sonra bitki çayları tercih edilmeli, çay, kahve tüketimi ise yemeklerden en az bir saat sonra, çayı şekersiz, açık ve limonlu olarak, kahveyi ise; Türk kahvesi mümkünse şekersiz değilse çok az şekerli olarak tercih etmeliyiz.

Ramazan pidesi tüketen kişiler için de abartıya kaçmadan ortalama 3-4 dilim tüketmeleri (iftar sahur dahil), fırından yeni çıkmış çok sıcak pide ekmeğini tüketmemeleri, soğuduktan sonra tüketmeleri tavsiye olunur.

İftar ve sahur arasındaki sürede azar ve sık sık su içilmelidir.

Örnek Menü İftar

• Su • 2-3 adet hurma • İftariyelikler (Birkaç dilim peynir + az adet zeytin + 2 parça ceviz + domates, salatalık, maydanoz, yeşillik)

• 1 kâse çorba • Tercihen 1-2 dilim tam buğday ekmeği veya 1-2 dilim pide (sıcak değil)

İftardan 10-15 Dakika veya Yarım Saat Sonra

• Haşlama, fırında, ızgara yöntemiyle pişirilmiş 3-4 köfte kadar et, köfte vb. protein içeren yemekler veya zeytinyağlı sebze yemekleri 1 porsiyon

• Kuru baklagiller yemeği 1 porsiyon (zeytinyağlı barbunya veya zeytinyağlı kuru fasulye vb.)

• Yemekler daha çok pişirildikten sonra üzerine biraz zeytinyağı dökülmesi daha uygun olur. Aksi halde ısıya maruz kalanzeytin yağı trans yağa dönüşmekte ve tüketilmemesi gereken yağlardan olmaktadır.

• Isıtılınca trans hâle gelmeyen ve yemeklere kullanılabilecek yağlar, hayvansal yağlardır (tereyağı, iç yağı, kuyruk yağı)

• 1 kâse cacık veya ayran veya yoğurt veya kefir

• 2-4 Yemek kaşığı domatesli, sebzeli veya yeşil mercimekli bulgur pilavı

• Bol yeşillikli salata

• 1-2 dilim tam buğday ekmeği veya çavdar ekmeği veya kepek ekmeği veya 1-2 dilim pide (sıcak değil)

İftardan 2 Saat Sonra

• İftar ile sahur arasında üst üste 2 bardaktan fazla olmayacak şekilde aralıklı bol bol su içilmelidir. Aksi hâlde bedenin su ihtiyacını karşılayamaması ertesi gün bedenin aşırı susamasına hatta hastalıklara dahi sebep olabilir.

• 1 porsiyon sütlü tatlı (1 porsiyon güllaç veya sütlaç veya muhallebi vb. olabilir) veya 1 porsiyon meyve veya 1 porsiyon meyve tatlısı veya 1 porsiyon meyve salatası veya 1 porsiyon hoşaf veya komposto tüketilebilir.

Sahur

• Kahvaltı türü besinlere öncelik verilmelidir.

• 1 su bardağı süt, ayran veya kefir veya 1 kâse yoğurt

• Peynir + haşlanmış yumurta veya omlet veya bunların yerine tam buğday ekmeği ile yapılmış yağsız bir tost

• Bol bol domates, salatalık, maydanoz yeşillik vb. mevsimin taze sebzeleri

• Birkaç adet kuru meyve veya kuru meyvelerden yapılmış hoşaf veya komposto 1 kâse

• Birkaç adet ceviz veya biraz zeytin

• 1 porsiyon (mevsimi olmadığı için) kışlık domatesle yapılan menemen

• 3-4 dilim ekmek, herhangi bir rahatsızlığı olan kişiler tam buğday ekmeği veya kepek ekmeği veya çavdar ekmeği tüketmeleri daha uygun olur.

• Üst üste 2 bardaktan fazla olmayacak şekilde bol su içilmesi gerekir.

Bu mübarek ay'ı Allah'tan *(cc)*, yeryüzünde ki tüm Müslimler için; bereketli kılmasını, hastalığına şifa bekleyene şifasını indirdiği, darlık çekenlerin refaha erdikleri, esarette olanların esaret bağlarının çözüldüğü bir ay olmasını niyaz ederim.

Dualarımızın sonu Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

İlim Meclisinde Nelere Dikkat Etmeliyiz?

Ömer AKDUMAN

İlim meclisine giderken giyimimize dikkat etmeli, kardeşlerimizi rahatsız edecek ter kokusu gibi unsurlardan uzak durmalıyız. İlim meclislerine iştirak etme ibadeti öncesinde yapacağımız hazırlık, salih bir niyet ile beraber salih bir amele dönüşür.

Bir ilim meclisinde, bir ilim talebesinin[1] dikkat etmesi gereken hususlar nelerdir?

Bu soru aslında cevabına ihtiyaç duyduğumuz bir sorudur. Öğrendiğimiz ilim şer'i ve öğrenme nedenimiz şer'i olduğu gibi öğrenme usulümüz de şer'i olmalı, öğrenme adabımız da şer'i olmalıdır. Cibril hadisine baktığımızda bir ilim meclisi görüyoruz. Bu meclisin hocası nebimiz Muhammed *(sav)*, öğrencisi sahabe ve Cibril. Örnek varlıklar hepsi bizim için. Sıradan bir ilim meclisi değil, fevkalade bir ilim meclisi olduğu için ibret nazarı ile bakmalıyız. Bu hadisten ilim meclisi ve adabında dair çıkarabileceğimiz dersleri şöyle sıralayabiliriz:

İlim Meclisine Gelirken Üstüne Başına Dikkat Et Ama Tekellüfe Gitme!

Cibril'in *(as)* durumundan bahsederken sahabiler, tabiri caizse *"saçı başı düzgün"* bir surette meclise geldiğini rivayet ettiler. Bir insanın bir şeye verdiği değer, onun için yaptığı hazırlık, özen ve düzen ile beraber değer-

1. *İlim talebesi denildiğinde, zihinlerde "kendisini ilme kapatmış, başka işler ile meşgul olmayan insanlar" anlaşılıyor günümüzde. Doğru, ilim talebesi denildiğinde akla ilk gelmesi gerekenler onlardır. Ancak şeriat, her Müslim'in, dinini öğrenmek gibi bir sorumluluğunun olduğunu söylemiştir. "İlim talep etmek her Müslim ve Müslime üzerine farzdır." Yani her Müslim, zorunlu bir ilim talebesidir. Dolayısıyla burada ilim talebesi adabına ilişkin zikredilen adapları, birilerine hasretmeksizin uygulamaya çalışmak gerekir.*

lendirilir. Şu an mübarek Ramazan ayına kavuştuk. Bizim Ramazan gibi kıymetli bir ay'a verdiğimiz değer, öncesinde yaptığımız hazırlığımız ile doğru orantılıdır. İlim meclisleri de bu şekildedir. Çünkü ilim talebi; meleklerin kendisinde hazır bulunduğu, ortamlarına Allah'ın rahmetinin yağdığı, Cennete giden yolu kolay kılan ve Allah yolunda cihadın bir nev'i olan bir ameldir.[2]

İlim meclisine giderken giyimimize dikkat etmeli, kardeşlerimizi rahatsız edecek ter kokusu gibi unsurlardan uzak durmalıyız. İlim meclislerine iştirak etme ibadeti öncesinde yapacağımız hazırlık, salih bir niyet ile beraber salih bir amele dönüşür.

Hoca'ya/Meclis'in Sahibine Soracağın Soruları Zihninde Düzene Koy!

Nebi (*sav*), *"Cahilliğin şifası sormaktır."* buyurmuştur. Selef, *"Güzel soru sormak ilmin yarısıdır."* demiştir. İbni Abbas'a (*ra*) *"Nasıl âlim oldun?"* diye sorulduğunda *"Benim çok soru soran bir dilim, fehmeden bir kalbim var. (Bu ikisi ile âlim oldum.)"* demiştir.

Soru sormak, ilim öğrenmenin en büyük yollarından bir tanesidir. Nice soru cahilliğe şifa, masiyete tevbe kapısı açmıştır. Ancak soru sorarken dikkat etmemiz gereken bir husus var ki her ilim talibi müminin bilmesi gerekir. Sorularımızı zihinsel düzlemde çözümlemeli, darmadağınık cümleleri ilim ehlinin önüne serpiştirerek *"cümleleri kurmak benden, düzenleyip anlamak senden"* gibi bir tavır içerisine girmemeli, ilim ehline eza vermemeli ve vakitleri konusunda onları sıkıntıya düşürmemeliyiz. Cibril bizim için güzel bir örnek. Soruları gayet açık. *"İman Nedir?", "İslam Nedir?"*...[3]

İlim Meclisinde Oturma Adabına Riayet Et!

Ayak uzatmak, geriye yaslanıp rahatına bakmak, ilmî bir ders ya da semineri dinlerken sağa sola bakmak, yanındaki kardeşini rahatsız edip onun ile konuşmaya çalışmak, telefon ile oynamak, mecliste herkes pür dikkat hocayı dinlerken herkesin dikkatini dağıtacak şekilde su doldurup içmek gibi davranış-

Sorularımızı zihinsel düzlemde çözümlemeli, darmadağınık cümleleri ilim ehlinin önüne serpiştirerek "cümleleri kurmak benden, düzenleyip anlamak senden"gibi bir tavır içerisine girmemeli, ilim ehline eza vermemeli ve vakitleri konusunda onları sıkıntıya düşürmemeliyiz.

lar ilim meclisi adabından değildir. Din kardeşinin hakkına girmeye, meclis adabına aykırı davranmaya kimsenin hakkı yoktur. Cibril (*as*), sorusunu sorduktan sonra mecliste farklı bir tutum sergilemedi. Kimsenin dikkatini dağıtmadı. Nereden biliyoruz? Çünkü durumu tam anlamı ile tasvir eden sahabi böyle bir durum olsaydı onu da bize anlatır, dikkatlerimizi oraya çekerdi.

"Ama o Peygamberin meclisiydi. Günümüz derslerini Peygamber mi veriyor ki aynı tavrı sergileyelim?" diye bir sorunun cevabı –Allahualem- şöyledir:

İlim ehline değer vermeyi Nebi emretmiş, *"Âlimlere saygı göstermeyen bizden değildir."* demiştir. Bununla beraber mevzubahis meclislerde Allah'ın zikri yüceltiliyor, Kitap ve sünnetten vahiy damlaları insanlara sunuluyor. O ortamda adap kurallarına riayet etmek, Allah'ın ve Resûlü'nün kelamına değer vermektir. İşin bir başka kısmı var ki o da şudur: Eğer

---

2. *Bu konuda şu hadisler bize kâfi olacak bir malumat verecektir:*

   "Kim ilim talebi için yola çıkarsa Allah onu cennete götürecek yola sokar. Muhakkak ki melekler, kanatlarını ilim talebesi üzerine gererler. Bu, ondan razı oldukları içindir. Muhakkak ki gökte ve yerde bulunanlar, ilim talebesi için istiğfar ederler. Hatta denizdeki balık bile. Âlimin abide üstünlüğü, ayın yıldızlara üstünlüğü gibidir. Şüphesiz ki âlimler, Nebilerin varisleridir. Nebiler, geriye ne dirhem ne de dinar bırakırlar. Onlar ancak ilmi miras olarak bırakırlar. Kim ondan alırsa büyük bir pay ve kazanç almış olur." (Tirmizi, 2682; Ebu Davud, 3641; İbni Mace, 223.)

   "Kim benim mescidime sadece öğreneceği ya da öğreteceği bir hayır/ilim için gelirse o, Allah yolunda cihad eden kimse konumundadır." (İbni Mace, 227; Ahmed, 9138.)

3. *Bu konuda, "Soru Sorma Adabı" isimli Tevhid Dergisi başyazısına ve değerlendirmesine müracaat edebilirsiniz.*

Soracağımız sorular dünya ya da ahiret konusunda bize yardımcı olacak mı? Faydasız olan, üzerine amel bina edilmeyen, tamamen kelami veya felsefi tartışmaların içerisine girmek, bunları sormak, araştırmak ya da gündeme getirmek bizim için zarardır. Zaman sermayemizdir. Sermayemizi faydasız şeyleri öğrenmek sureti ile çarçur etmemeli, faydalı ilme yönelmeliyiz.

ilim meclisinde tavırlarımız ile kardeşlerimizi rahatsız ediyor, haklarına giriyorsak; bu davranışlar haram, davranışın sahipleri de günahkârdır.

Sorduğun Soruların Sana Faydası Olacak mı? Kontrol Et!

Soracağımız sorular dünya ya da ahiret konusunda bize yardımcı olacak mı? Faydasız olan, üzerine amel bina edilmeyen, tamamen kelami veya felsefi tartışmaların içerisine girmek, bunları sormak, araştırmak ya da gündeme getirmek bizim için zarardır. Zaman sermayemizdir. Sermayemizi faydasız şeyleri öğrenmek sureti ile çarçur etmemeli, faydalı ilme yönelmeliyiz. Peygamberimiz *(sav)*, Allah'a *(cc)* şöyle dua ederdi:

"Allah'ım! Senden faydalı ilim istiyor[4], faydasız ilimden sana sığınıyorum." [5]

Bildiğin Bir Konu da Olsa Mecliste Olan Bazı Kardeşlerine Faydalı Olacağını Düşündüğün Soruları Hocaya Sor!

Cibril sorduğu soruların cevabını bilmiyor muydu? Şüphe yok, biliyordu. Bildiği soruları niçin sordu? Bize dinimizi öğretmek için. O hâlde *"Bildiğimiz bir meseleyi insanların faydalanacağını düşündüğümüzde ilim ehline sormakta bir sakınca yoktur."* dersek -Allahualem- yanlış olmaz.

Soruyu Sorduktan Sonra Dinlemeyi Bil, Hoca Sana Bir Şey Sormadığı Müddetçe Konuşma!

Kimimiz de var ki sonuna kadar dinleyebilme nezaketi göstermeksizin soru sorduktan sonra müdahale edip eklemelerde ya da çıkarmalarda bulunabiliyor. Cibril *(as)* soracaklarını sorduktan sonra Nebi'nin *(sav)* cevabı bitinceye kadar dinledi, müdahale etmedi.

Cibril hadisi bize sadece imanı, İslam'ı ve ihsanı öğreten bir hadis değildir. Bu hadis, meclis adabını da bize öğretiyor. Bu hadisten öğrenebildiğimiz *"İlim Meclisi Adapları"*nı özetle zikretmeye gayret ettik. Allah *(cc)*, fıkhedip amel etmeyi müyesser kılsın. Allahumme âmin.

4. *İbni Mace*
5. *Müslim*

Tevhid ve sünnet nizamının, hayatın bütün alanlarını kapsadığını akıcı ve anlaşılır bir dil ve örneklemelerle ortaya koymuştur. Vahyin hem dünyevi hem de uhrevi hayata dair itikadi, siyasi, amelî, iktisadî, kültürel ve sosyal alanlarla ilgili evrensel ve bütünsel mesajlarına dair örnekleri de okuyucusuna takdim etmiştir.

Vahyin Gölgesinde "Yoldaki İşaretler"

Bedirhan EREN

Kitabın Künyesi

Kitabın Adı: Yoldaki İşaretler

Kitabın Yazarı: Seyyid Kutub

Yayınevi: Beka

Yayın Tarihi: Ocak, 2017[1]

Basım Yeri: İstanbul

Sayfa Sayısı: 221

Dili: Türkçe

Cilt/Kâğıt: Karton Kapak, Kitap Kâğıdı

Yazara Dair

Seyyid Kutub, Orta Mısır'da Nil Irmağı kıyısında Asyut şehrine bağlı Qalia köyünde 1906 yılında doğmuştur. Ortaöğrenimini (Orta ve lise) El-Ezher Külliyesi'nde bitirdi. Daha sonra Kahire Üniversitesi'nin Daru'l Ulum Fakültesi'ne girdi. 1933 yılında mezun olduğu fakülteye aynı yıl hoca olarak tayin oldu. İslami düşünceye yönelimi ise 1939 yılında başladı. 1949 yılında ABD'ye gitmiştir. Bu dönem boyunca Amerikan yaşam tar-

1. *Mısır'da Arapça ilk basımı 1964. Türkiye'de ilk tercüme ve baskı: Aralık, 1966, Hilal Yayınları*

Seyyid Kutub; tevhid akidesini, benliğimizin, bilincimizin ve yaşamımızın temeline oturtmadıkça bu davada başarılı olunamayacağı hakikatiyle yüz yüze bırakıyor bizleri. Akide derken bugün akıllara ilk anda gelen "Akide Şekeri" değil; öyle bir akide ki kalplerde, ruhlarda, ticarette, beşerî münasebetlerde, eğitimde, yasamada, yargıda ve yaşamın tüm alanlarında sadece Allah'ın (cc) hâkimiyetinin geçerli olduğu bir akideden söz etmektedir yazar.

zını, toplumunu ve tanık olduğu ırkçılığı eleştirmiş ve Amerikan uygarlığını ilkel olarak nitelendirerek reddetmiştir.

Seyyid Kutub yurt dışındayken 1949 yılında *"İslam'da Sosyal Adalet"* isimli eseri yayımlanmıştır. Bu eserinde gerçek sosyal adaletin İslam'da olduğunu savunmuştur. Ayrıca yine ABD'deki yıllarında, daha önce kaleme almış olduğu edebî makale ve eserleri eleştiriyor, o dönemlerde sahip olduğu daha seküler (dinden bağımsız) olarak tanımlanabilecek edebiyat anlayışından ziyade edebiyatın da kaynak olarak en başta İslam'ı alması gerektiğini savunuyordu.

Seyyid Kutub, kitaplarında genellikle geleneksel İslam'a karşı tevhidî sahih çizgiyi savunur. İslami olarak gösterilen sapkın Tasavvufî cereyanları ve onlarda ortaya çıkan hurafeleri de eleştirmiştir.

Mısır'a döndüğünde kamu hizmetinden ayrılıp o dönemde Mısır'ın birçok bölgesinde örgütlenmiş olan Müslüman Kardeşler Teşkilatı'na katılmıştır. Teşkilat'ın gazete ve dergilerinde devamlı olarak düşüncelerini aktarmaya çalışmış, ileriki süreçte Teşkilat'ın genel politikasıyla kendi fikirleri arasındaki bazı farklılıklar ortaya çıkmasına karşın Müslüman Kardeşler ile olan ilişkisini alt düzeyde de olsa sürdürmüştür.

1954 yılında Cemal Abdunnasır'a düzenlenen suikast sonrasında Müslüman Kardeşler mensuplarıyla beraber göz altına alındı ve ardından hapishaneye atıldı. Hapishanede ağır işkencelere maruz kaldı. Bilahare mahkemeye çıkarılarak 15 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Hapiste on yıl kaldıktan sonra sağlık sorunlarının ağırlaşmasından dolayı ev hapsi/zorunlu ikamet şartıyla serbest bırakıldı.

İlk basımı 1964 yılında yapılan *"Yoldaki İşaretler"* adlı kitabı nedeniyle 1965 yılında tekrar tutuklandı. Hapishanede kendisine yapılan ağır işkencelere rağmen tağuti güçler onu davasından vazgeçiremeyince bu kez psikolojik işkence yapmaya başladılar. 25 yaşındaki mühendis yeğeni Rıfat, Bekr Eş-Şafii'yi getirerek gözleri önünde ona akıl almaz işkenceler yaptılar. İşkencelere dayanamayan Rıfat dayısının gözleri önünde can verdi. Bu yolla da Kutub'u vazgeçiremeyince bu kez Azmi adındaki diğer yeğenini getirerek abisi Rıfat gibi şiddetli işkencelere tabi tuttular.

Tağut Cemal Abdunnasır'ın cellatları bununla da yetinmeyerek kız kardeşleri Nefise ile Emine Kutub'a da dehşet verici işkenceler yaptılar. Oğlu Rıfat şehit edildikten sonra Nefise Hanım serbest bırakıldı. Emine Kutub'un mahpusluğu ise devam etti. Daha sonra sözde mahkemeye çıkarılan Emine Kutub, 10 yıl hapis cezasına çarptırıldı ve bir bölümü askerî hapishanede diğer kısmı da Kanatir Cezaevi'nde olmak üzere toplam altı yıl dört ay hapis yattıktan sonra serbest bırakıldı.

Tağutun yardımcıları, Seyyid Kutub'u onca işkenceye rağmen davasından vazgeçiremeyince diğer kız kardeşi Hamide Kutub vasıtasıyla kendisine bir teklif sundular. Tağut Abdunnasır, Hamide Kutub vasıtasıyla kendisine şu teklifi iletti:

"Şimdiye kadarki söz ve hareketlerinde yanıldığını beyan ederek Cumhurbaşkanı Cemal Abdunnasır'dan

özür dilediğin takdirde idam hükmünü bozacak ve seni serbest bırakacaktır."

Hamide Kutub, ağabeyinin affedilmesini ve yaşamasını çok istiyordu. Bu yüzden de teklifi kendisine iletti. Seyyid Kutub'un cevabı gayet açık ve tavizsizdi:

"Eğer idamı hak etmiş olarak Hakk'ın emri ile ipe çekiliyorsam buna itiraz etmek haksızlıktır. Eğer batılın zulmüne kurban gidiyorsam batıldan merhamet dileyecek kadar alçalamam!.."

Sarfettiği bu cümle ,onun İslam aleminde örnek ve önder bir mücahid olarak tanınmasına vesile olan sözler olmuştur. Onun bedeni idam yoluyla öldürülüp toprağa gömüldü ama gösterdiği kararlılık, fikirleri kendisine yönelen şuurlu gençlerin önünü açan bir meşale kıldı.

Seyyid Kutub'un, Türkiye'deki İslami camianın girişimleriyle, ülkemizde gündeme gelmesi, 1964 senesinde Hilal Yayınları'ndan çıkan *"Din Dediğin Budur"* kitabının çevirisi ile gerçekleşmiştir. Seyyid Kutub'u idama götüren ve içinde önemli metodik ve stratejik tespitler barındıran kitabı *"Yoldaki İşaretler"*, idamından hemen sonra Abdülkadir Şener tarafından Türkçe'ye tercüme edilerek Hilal Yayınları tarafından 1966 yılının Aralık ayında yayımlanmıştı. Fakat bu kitap, anında o dönem İslami olan her şeye engel olarak devreye sokulan Ceza Kanunu'nun meşhur 163. Maddesi nedeniyle toplatılmış ve yayıncısı ile çevirmeni de cezalandırılmıştı.

Seyyid Kutub, Şeyh Abdülfettah İsmail ve Muhammed Yusuf Havvaş'la birlikte 29 Ağustos 1966'da idam edildi.

İnnalillahiveinnaileyhiraciun...

Seyyid Kutub'un "Yoldaki İşaretler" dışında Türkçe yayımlanan eserleri:

1. Fi Zilali'l Kur'an (tefsir) (10 Cild)
2. İslam'da Sosyal Adalet
3. Din Budur
4. İslam Düşüncesi İlkeleri-Esasları (3 Cild)
5. İstikbal İslam'ındır
6. Kadın ve Aile
7. İslam ve Emperyalizm
8. İslam-Kapitalizm Çatışması

Vahyin Gölgesinde *"Yoldaki İşaretler"*

Yoldaki İşaretler'i eline alan bir okurun, bu kitabın elli üç yıl önce yazılmış olduğunu kitabı tamamlayıncaya kadar hatırında tutması gerekir. Yazar, okuru (aslında hepimizi) Allah'ın *(cc)* rızasına götürecek yolun işaretlerini ve durumumuzun vahametini hissettirmek istercesine şu sarsıcı cümlelerle başlıyor kitabına:

"İnsanlık, bugün, korkunç bir uçurumun kenarında bulunmaktadır."

Tevhid akidesi temelli İslam ümmetini tanımlarken kuru akıl ve hevaya dayalı yeryüzündeki tüm beşerî sistemlerin;saçmalık, sahtekârlık, yalan ve kula kulluğa dayalı olduğunu açıklar.

Seyyid Kutub insanlık tarihi boyunca Resûlullah'ın *(sav)* ashabıyla beraber yaşadığı Asr-ı Saadet'teki Medine-i Münevvere'sinde olduğu kadar çok sayıda örnek ve seçkin insanın aynı dönemde bir araya geldiğinin vaki olmadığı gerçeğinin arkasındaki nedenleri şöyle sıralar:

"İlk dönem örnek nesli Kur'ân'a; kültürünü ilerletmek, bilgisini artırmak, haz almak veya manen tatmin olmak gibi amaçlarla yaklaşmazlardı. Onlar Kur'ân'ı; kültürü geliştiren, ilmî ve fıkhi hususlarda bilgi dağarcığını dolduran bir kaynak olarak algılamıyorlardı. Onlar kendilerinin ve içinde yaşadıkları toplumun nasıl bir hayat tarzını takip etmeleri gerektiğini öğrenmek -ve- bunu da savaş alanında aldığı anlık emri derhal yerine getiren ordunun neferleri gibi- tatbik etmek için Kur'ân'ı inceliyorlardı."

Seyyid Kutub; tevhid akidesini, benliğimizin, bilincimizin ve yaşamımızın temeline oturtmadıkça bu davada başarılı olunamayacağı hakikatiyle yüz yüze bırakıyor bizleri. Akide derken bugün akıllara ilk anda gelen *"Akide Şekeri"* değil; öyle bir akide ki kalplerde, ruhlarda, ticarette, beşerî münasebetlerde, eğitimde, yasamada, yargıda ve yaşamın tüm alanlarında sadece Allah'ın *(cc)* hâkimiyetinin geçerli olduğu bir akideden söz etmektedir yazar.

"Akidenin hemen ardından ihtiyaçlara karşılık verecek tevhid ve şeriat temelli beşerî bir hükümranlık...

Kalplerin kendisiyle mutmain olduğu ve vicdanların kendisiyle dolduğu bir akide sistemi...

İşte, akideleri bu şekilde düzenlenmiş bir toplum oluşup iktidar yetkisi de bu toplumun elinde bulunduğunda şer'i şerifin prensipleri, onların hayatlarını düzenlemeye ve pratik ihtiyaçlarına cevap vermeye başlar."

Seyyid Kutub'a göre davet: *"İnsanları, fıtratın üstünde birikmiş yabancı tortulardan arındırma ve fıtri değerlere döndürme çabası"*dır.

Seyyid Kutub; unutulmuş, törpülenmiş, sulandırılmış ve sümen altı edilmiş can acıtıcı hakikatleri *"İslam Ümmeti"* olma iddiasındaki yüz milyonlarca insana haykırıyor âdeta: *"İslam, sadece fikri boyutta kalan beşerî sistemlerden tamamen ayrılan ve benzeri asla bulunmayan bambaşka bir sistemdir. İslam, soyut bir teori şeklinde temsil edilemez. Allah (cc) İslam ümmetinden 'bağımsız ve fiiliyata yönelik canlı bir toplum' istemektedir."*

Seyyid Kutub cihad olgusunu değerlendirirken de zihinlerdeki bulanıklığı netleştirir. Cihadı, vakıanın her boyutuna karşı en elverişli vasıtalarla çıkılan ve her aşamasında, gerektiğinde farklı araçlara başvurulan bir topyekûn insanlığı kurtarma ameliyesi ve seferberliği olarak tanımlar. Bununla beraber cihadı sadece tebliğ cihadı olarak sınırlandıranlara da sert karşılık verir.

Yeryüzünün dört bir yanındaki tüm insanların kurtuluşunu hedef edinen bir davet düşünüp de karşısına çıkan engelleri sırf tebliğ cihadıyla ortadan kaldırmaya çalışmak safdilliktir. Dille yapılan tebliğ cihadı, İslam daveti ile şahıslar arasındaki engellerin ortadan kalkmasından sonra özgür bir ortamda hitap imkânı oluştuğunda/olduğunda, insanlar menfi etkilerin tamamından kurtulduğunda söz konusu olur. Cihadın hedefini de *"dinin tamamının/tam egemenliğin yeryüzünde sadece Allah'a ait olduğu bir barış hedefi"* şeklinde vahyî ölçüye göre izah eder.

Yol uzun ve işaretler çok, bununla birlikte yoldaki işaretler olabildiğince açık ve nettir.

"Yoldaki İşaretler" kitabının, okurlarına kazandırdığı en önemli değerleri şu şekilde sıralayabiliriz:

• Tevhid ve sünnet nizamının, hayatın bütün alanlarını kapsadığını akıcı ve anlaşılır bir dil ve örneklemelerle ortaya koymuştur. Vahyin hem dünyevi hem de uhrevi hayata dair itikadi, siyasi, amelî, iktisadî, kültürel ve sosyal alanlarla ilgili evrensel ve bütünsel mesajlarına dair örnekleri de okuyucusuna takdim etmiştir.

• Tevhid, cihad ve davet gibi vahyî kavramların özgün anlamıyla kullanımının önemine değinmiş ve **millet** kavramı gibi din ve şeriat anlamına geldiği hâlde özünden saptırılıp **ulus** anlamında kullanılmasında olduğu gibi, tüm kirletilmiş kavramlarımızın yeniden kazanılmasına ve bu konuda zihinlerin berraklaşmasına dikkat çekmiştir.

• Seyyid Kutub, bu kitabında çözülmekte olan ve vahyin mesajını ihmal eden ümmeti yeniden yapılandırmak, ihya ve inşa etmek için ilkesel olarak Kur'ân ve sünnetin bütünlüğünü gözeten ama sünnetullah açısından merhaleyi de esas almak konusunda *"Yeniden Kur'ân Neslinin İnşası"* hedefini uzun soluklu bir ıslah projesi olarak ortaya koymuştur.

Seyyid Kutub en değerli varlığı olan canını bu dava uğruna vermiş olsa da müminler için kutsal veya düşünceleri temel ölçü olarak alınacak bir kişi değildir.

Şu da bilinmelidir ki ülkemizdeki tevhidî uyanış sürecinde *"sağcı, muhafazakâr milliyetçi, devletçi ve Türkçü (ya da son yıllarda kimi densizlerce dillendirilmeye başlanan Kürtçü) dindarlık"* zeminindeki kirlenmişlikten arınmada bu kitap önemli katkılarda bulunmuştur, bulunmaya da devam etmektedir. Ayrıca ıslah mücadelesinde zamanın şartları içinde sağladığı artılarla geleceğe âdeta köprü olmuş bir eserdir.

"İslami uyanış eylemi nasıl başlayacak? Bu görevi üstlenecek bir öncü cemaat lazımdır. Bu yola baş koymuş bir cemaat...

Dünyanın her köşesindeki cahiliyeyi yok etmek için yola çıkmış bir cemaat...

Çevresini kuşatan cahiliyeyi yok etmek için yola çıkmış bir cemaat...

Çevresini kuşatan cahiliyeden, bir yandan kendini uzak tutmaya çalışırken öte yandan onunla ilişkisini koparmadan yürüyen bir cemaat..."

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp Allah'a yönelenlere müjde vardır. Kullarımı Müjdele!"
(39/Zümer, 17)

teuhid

MOBİL UYGULAMA

TEVHİD DERSLERİ

TEVHİD DERGİSİ

TEVHİD MEALİ

RADYO TEVHİD

ISSN 2148-4635
9 772148 463504